ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ

OZBEKISTON KASABA UYUSHMALARI FEDERATSIYASI — FEDERATION OF TRADE UNIONS OF UZBEKISTAN

ИШОНЧ

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

25 декабрь, пайшанба 1997 йил №150 (500)

Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

УШБУ СОНДА:

ЕРДА ҚОЛМАС ЧЎПОН ТАЁҒИ — 2-БЕТДА

ҲАМ—ИБОДАТ, ҲАМ—САОДАТ — 3-БЕТДА

ЎЗБЕКИСТОННИ ТАНИЙ БОШЛАДИЛАР — 4-БЕТДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

Буюк мусаввир Камолиддин Беҳзод таваллудининг 545 йиллигини нишонлаш тўғрисида

Туркистон миниатюра мактабининг асосчиси, буюк мусаввир Камолиддин Беҳзод бетакрор ижодий меросини халқимизга тўла етказиш, ёш авлодни халқимиз маданияти тарихи билан ғурурланиш ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашга зарур шарт-шароит яратиш ҳамда буюк мусаввир таваллудининг 545 йиллигини кенг нишонлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилди:

1. Ўзбекистон Бадиий академияси, Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Маданият ишлари вазирлиги, республика «Маънавият ва маърифат» жамоатчилик маркази ва ижодий зиёлиларнинг 2ООО йилда буюк мусаввир Камолиддин Беҳзод таваллудининг 545 йиллигини кенг нишонлаш ҳамда Тошкент шаҳрида Камоллидин Беҳзод номида Мемориал боғ барпо этиш ва тўғрисидаги таклифлари қабул қилинсин.

2. Камоллидин Беҳзод Мемориал боғи Тошкент шаҳри, Шароф Рашидов кўчаси, 4О-бинога туташ хиёбонда барпо этилсин.

3. Камоллидин Беҳзод таваллудининг 545 йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича республика ташкилий қўмитасининг таркиби тасдиқлансин.

Ташкилий қўмита бир ой муддатда юбилейга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқиб тасдиқласин ва унинг ижросини таъминласин.

4. Ўзбекистон Бадиий академияси Камолиддин Беҳзод Мемориал боғини барпо этиш учун лойиҳалаштириш ва қурилиш бўйича буюртмачи этиб тайинлансин.

Лойиҳаловчи ва бош пудратчи танлов /тендер/ асосида танлаб олинсин.

Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги, Молия вазирлиги Камолиддин Беҳзод Мемориал боғини барпо этишни 1999-2ООО йиллар инвестиция давлат дастурига киритсинлар ҳамда Ўзбекистон Бадиий академиясига 1998 йилда танлов ва лойиҳалаштириш ишлари учун марказлаштирилган маблағ ажратсинлар.

5. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Камолиддин Беҳзод ва унинг издошлари ижодини ўрганиш, меросларига оид ашёларни тўплаш мақсадида чет элларга борувчи илмий экспедицияларни ташкил этишга амалий ёрдам кўрсатсин.

6. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Камолиддин Беҳзод юбилейини кенг нишонлаш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиб, амалга оширсинлар.

7. Оммавий ахборот воситаларига Камолиддин Беҳзод юбилейига тайёргарлик кўриш ишларининг боришини кенг ёритиш тавсия этилсин.

8. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1997 йил 23 декабрь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ

А. И. Муҳитдиновни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири лавозимидан озод қилиш тўғрисида

Азимжон Исмоилович Муҳитдинов бошқа ишга ўтиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири лавозимидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1997 йил 24 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабековни Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири этиб тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Исмоил Ҳакимович Жўрабеков Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазири этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1997 йил 24 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг X сессияси бугун мана шу янги муҳташам бинода ўз ишини бошлайди.

Иқтисодиёт хабарлари

ТЕРАК - КУНДА КЕРАК

Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Саноат теракчилигини ривожлантириш ва бошқа тез ўсувчи ёғочбоп дарахтзорлар барпо этишга оид чора тадбирлари тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан Сирдарё вилоятида муайян вазифалар белгилаб олинди. Вилоят ҳокимлиги Сир воҳасини боғ-роғларга айлантириш, теракзор ва яшиллик оламини кўпайтиришни биринчи галдаги вазифа қилиб қўйди. Негаки, кейинги йиллар қатор туманлар ҳудудларида бу масала эътибордан четда қолиб кетганди. Вилоятда ҳар йили 700 гектар майдонга саноат учун теракзор барпо этиш режалаштирилган булсада, бу борадаги топшириқ бой бериб келинганди. Бир қатор хўжаликларда эса кейинги уч йилда бир гектар ҳам теракзор барпо этилмаган. баъзи жойларда эса боғ-роғлар қаровсизликдан қуриб қолишига йўл қўйилган. 1997-98 йилда ана шу эътиборсизликка барҳам бериш ҳар бир мирзачўлликнинг бурчидир.

ЯНГИЕРДА ЯНГИ БАНК

Мирзачўлнинг тўнгич шаҳарларидан бири Янгиерда вилоят миллий банкининг яна бир бўлими иш бошлади. Янги банк экспорт маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ривожлантириш, хориж инвестицияларини жалб этиш, халқаро ҳисоб-китобларни ташкил этиш, валюта активларини марказлаштириш ва улардан самарали фойдаланиш, мижозларга ранг-баранг ва малакали хизмат кўрсатиш билан шуғулланади.

Янги банкни «Семурғ» кичик корхонаси қурувчилари пардоздан чиқарди. Бош пудратчи қисқа фурсатда 40 миллион сўмлик иш бажарди. Қўли гул қурувчилар маҳорати туфайли 20 йиллик бино қайтадан яшарди.

Н.ШАМСИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

Америка Қўшма Штатлари фуқароларининг аксар қисми Босниядаги америкалик ҳарбийлар ваколати узайтирилишига қатъиян қаршилик билдирмоқдалар. Си-Эн-Эн телекомпанияси томонидан ўтказилган социологик сўровнома натижалари шуни кўрсатди. Ўтган ҳафтада Президент Билл Клинтон Босниядаги АҚШ тинчликпарвар кучлари хизмат муддатини янада узайтиришга қарор берган эди. Душанба куни Боснияга қилган бир кунлик ташрифи чоғида ҳам Билл Клинтон ана шу қарорини яна бир бор тасдиқлади.

х х х

Парижда оламга донғи кетган халқаро террорчи Ильич Рамирес Санчес устидан суд жараёни ниҳоясига етди. У сўнгги марта Франция контрразведкасининг икки ходими ва уларга маълумотлар етказиб бераётган ливанлик кимсани ўлдирган ва дарров қўлга олинган эди. Суд террорчини умрининг охирига қадар қамоқ жазосига ҳукм қилди.

х х х

Хитой Коммунистик партиясининг навбатдаги Пленуми келгуси йилнинг февраль ойида ўтказиладиган бўлди. Пленумдан кейин, аниқроғи 5 март куни Бутунхитой халқ вакилларининг сессияси ўтказилади. Ушбу сессияда давлатнинг раҳбар ходимлари таркиби ўзгариши кутилмоқда. Жумладан, Хитой давлат Кенгаши раиси этиб ҳозирда раис ўринбосари лавозимида ишлаб турган Чжу Жунцзи тайинланади.

х х х

Ливан жанубидаги Исроил томонидан босиб олинган ҳудудда кучли портлаш рўй берган. Оқибатда уч нафар исроиллик аскар ҳалок бўлган. Исроил аскарлари ўтадиган йўлга портловчи мосламани Ливандаги «Хезболлоҳ» қуролли гуруҳи кўмиб қўйгани маълум бўлди. Бунга жавобан Исроил ҳарбийлари «Хезболлоҳ» қуролли гуруҳлари жойлашган томонни ўққа тутганлар.

х х х

Гонконгда тарқалган гриппнинг янги тури — «қуш касаллиги» яна икки кишига юққан. Олти яшар қизалоқ ва 37 ёшли эркак ушбу давоси йўқ касалликка чалинган. Гонконг ҳукуматининг берган баёнотига кўра, бу ерда «қуш касаллиги» билан хасталанганлар сони 11 кишига етган. Ҳозирча тиббиёт соҳасида бу касалликка қарши дори ишлаб чиқарилмаган.

х х х

Бангладешнинг Силхет шаҳри аэропорти яқинида самолёт қулаб тушган. Мўъжиза юз бериб, ундаги 89 кишидан ҳеч қайсиси ҳалок бўлмаган. Фақат 50 дан ортиқ киши яраланган. Ҳаво туманли бўлгани учун, самолёт адашиб, аэропорт яқинидаги шоли плантациясига қўнмоқчи бўлган ва қулаб тушган.

Жаҳон ахборот агентликлари хабарлари асосида

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг
ҚАРОРИ

Дам олиш кунини 1998 йил 4 январь якшанбадан 2 январь жумага кўчириш тўғрисида

Меҳнаткашларнинг дам олиши учун қулай шарт-шароитлар яратиш ва иш вақтидан оқилона фойдаланиш мақсадида

Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

Дам олиш куни 1998 йил 4 январь якшанбадан 2 январь жумага кўчирилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1997 йил 23 декабрь

ТАШРИФ САМАРАЛИ БЎЛДИ

23 декабр куни Дўрмон қароргоҳида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов билан Россия Федерацияси ҳукумати Раиси Виктор Черномирдин ўртасида яккама-якка суҳбат бўлиб ўтди.

Ўзаро мулоқот чоғида томонлар халқаро ҳаётда юз бераётган муҳим воқеалар, минтақавий хавфсизлик, Ўзбекистон билан Россия ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик алоқаларининг истиқболли йўналишлари билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Виктор Черномирдин ва Ислом Каримов Темурийлар тарихи Давлат музейига ташриф буюрди. Музейдаги осори атиқалар - экспонатлар билан танишар экан, Россия ҳукумати раиси Ўзбекистон халқи ўзининг буюк тарихи ва буюк фарзандлари билан фахрланишга тўла ҳақли эканини таъкидлади. В.Черномирдин музейнинг фахрий меҳмонлар китобига ўз тилакларини ёзиб қолдирди.

Шунинг билан Россия Федерацияси ҳукумати Раиси Виктор Черномирдиннинг мамлакатимизга амалий ташрифи ниҳоясига етди. Ташриф давомида муҳокама этилган масалалар, ўртага ташланган амалий таклифлар ҳамда имзоланган ҳужжатлар мазкур сафарнинг самарали бўлганини тасдиқлайди.

Шу куни Виктор Черномирдин Тошкентдан жўнаб кетди. Тошкент аэропортида юксак мартабали меҳмонни Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кузатиб қолди.

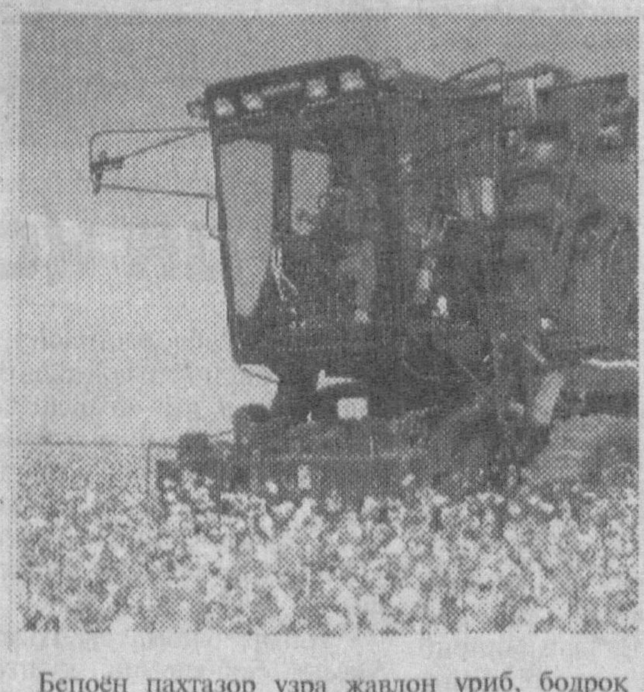

«ТОШҚИШЛОҚМАШ», 70 ЁШИНГ МУБОРАК!

Бепоён пахтазор узра жавлон уриб, бодроқ бўлиб очилган «оқ олтин»ни бир текисда териб олаётган «дала елканлари»га, штурвални маҳкам ушлаб, бошқариб бораётган механизатор йигит-қизларга, бункеридан хирмонга пахта тўкаётган қудратли техникага, янги ҳосилни ортиб бораётган «оқ олтин» карвонларига неча бор кўзингиз тушган, уларга суқланиб боққансиз, албатта. Бу — далада йил бўйи қилинган меҳнатнинг бир бўлаги, самараси, энг масъулиятли палласи эканлиги ўз-ўзидан аён.

Далада меҳнат қилишнинг ўз гашти, нашидаси бор. У ерда жисмоний меҳнатдан ташқари, тоза ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас оласан, ўзингни табиатнинг ажралмас бир қисми деб ҳис қиласан, атрофингда кўзга ташланиб турган ажиб манзаралар қалбингга олам-олам қувонч бахш этади. Айни пайтда терим машиналарининг бир маромда гуриллаши фусункор далалар файзига файз қўшади.

Ота-боболаримиз деҳқон ўтган. Ер ҳайдаб, экин экиб, тирикчилик қилган. Уларнинг бутун умри далада кун чиққандан кун ботгунга қадар тер тўкиб меҳнат қилиш билан ўтган. Ҳозирги хилма-хил ва қудратли техника у вақтларда мутлақо бўлмаган. Ота-боболаримиз бисотида кўпи билан битта отга ёки ҳўкизга уланган омоч, мола ва кетмон бўлган, холос. У ҳам ҳаммада бўлавермаган. Ер асосан кетмон билан ишланган.

Ҳозирги ёшларимизнинг бунга ишониши қийин. Аммо, бу тарихий ҳақиқат.

Суратда: «ЎзКейсмаш» қўшма корхонасида тайёрланган горизонтал-шпинделли икки қаторли 2022 «Коттон экспресс» русумли пахта териш машинаси.

Давоми 2-бетда.

ХАЛҚАРО ЭЪТИРОФ

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясига Авиация хавфсизлиги халқаро жамғармасининг (АХХЖ) «Парвозлар хавфсизлигини таъминлашдаги улкан хизматлари учун» махсус дипломи тантанали равишда топширилди.

Юксак мукофотни топширар экан Давлатлараро авиация комитети (ДАК) раиси Татьяна Анодина ўзбекистонлик авиаходимларнинг фаолиятига юқори баҳо берди. Сўнгги бир неча ҳафта давомида Россия, Украина, Тожикистон кемалари ҳалокатга учраганидан собиқ иттифоқда ишлаб чиқарилган техникага, учувчиларимиз малакасига ишончсизлик уйғотмоқчи бўлган бир қатор рақобатчилар усталик билан фойдаланишга, йўловчиларни ўз томонларига оғдириб олишга ҳаракат қилишмоқда. Аммо ўз касбининг ҳақиқий усталари ҳар қандай шароитда ҳам ишончли парвоз қилиб, йўловчи ва юкларни манзилига эсон-омон етказишлари мумкинлигини Ўзбекистон вакиллари кўп йиллар мобайнида намойиш этиб келишмоқда. Сўнгги беш йил ичида МДҲ ҳудудидаги юзлаб авиаташувчилар орасида бирорта ҳам йўловчининг саломатлигига заррача зарар етказмай ишлаган бор-йўғи икки компаниянинг бири «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси экани таҳсинга сазовор. Компаниянгизга топширилган махсус диплом нафақат хавф-хатарсиз ишлагани, балки авиамутахассисларни тайёрлашда юксак савияни таъминлагани, илғор технологияларни қўллашда замонавий услубларни жорий этгани, ғарбда ишлаб чиқарилган замонавий техникадан самарали фойдалангани учун ҳам берилди.

Тантанада сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ўткир Султонов АХХЖ махсус дипломининг топширилиши «Ўзбекистон ҳаво йўллари» фаолиятида муҳим воқеа эканини таъкидлади. Ҳозирги мураккаб шароитда ҳам авиакомпания минглаб мутахассисларнинг кундалик меҳнати эвазига мана шундай ютуқларни қўлга киритмоқда. Кўплаб мамлакатларга парвоз қилаётган учувчиларимиз юртимиз шуҳратини дунёга таратмоқда. Янги замонавий техникадан самарали фойдаланиш, янги имкониятларни излаб топишга интилиш ўзбекистонлик авиаходимларга хос эканини халқаро миқёсда эътироф этилиши таҳсинга лойиқ. Шу билан бирга Ўзбекистон том маънода авиация мамлакати эканини яна бир бор таъкидлаб ўтиш жоиз. Бош вазир «Ўзбекистон ҳаво йўллари»нинг кўп минг кишилик жамоасини ютуқ билан қутлаб, авиакомпанияда янада яхшироқ ишлаш учун имкониятлар кўплигини алоҳида қайд этиб ўтди.

Миллий авиакомпания раҳбари Арслон Рўзметов мукофот ва билдирилган ишонч учун миннатдорчилик изҳор этиб, ўзбекистонлик авиаходимлар бундан кейин ҳам парвозлар хавфсизлигини таъминлаш учун зарур барча чора-тадбирларни қўллашларини айтиб ўтди.

Мирзаҳаким ТЎХТАМИРЗАЕВ

МАЪДАНЛИ СУВ - ШИФОБАХШ

Инсон манфаатлари йўлида тиббий хизмат кўрсатиш соҳасида кўпгина ибратли ишлар амалга оширилаётганидан беморлар мамнун. Шу ўринда «Оҳангаронцемент» комбинатининг кўп тармоқли санитария-профилакторияси фаолиятини мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Корхона ишчи-хизматчилари ва мутахассислари соғлиғини муҳофаза этиш йўлида қурилаётган барча тиббий тадбирлар яхши самара бермоқда. Бу ерда маъданли сув ёрдамида муолажалар, айниқса кенг йўлга қўйилган. Зеро, ушбу санаторий мажмуи қурилишини бошлашга худди ана шу шифобахш сув сабаб бўлган эди. Бунда шифохонанинг собиқ бош врачи Қаҳҳор Умиров кўп жонбозлик қилди.

1980 йил ўрталарида шифохонага яқин ҳудуддан маъданли сув отилиб чиқди. Семашко номидаги илмий-тадқиқот институти олимларининг илмий хулосалари ва тавсиясига кўра ушбу сув манбаи сийдик йўли, жигар ва буйрак касалликларини даволашда қўл келади. Таркибида яна бир неча хил фойдали элементларга эга бўлган бу сувдан унумли фойдаланишга доир қимматли тавсиялар тайёрланди.

Шифохона ҳудуди дид билан ободонлаштирилиб кўкаламзорлаштирилди. Йигирма гектарлик боғ барпо этилиб, унинг мусаффо ҳавосидан беморларнинг баҳраманд бўлишига эришилди.

Бугунги кунда мижозлар махсус сув ҳавзалари ва шифохона ҳовлисига ўрнатилган фавворалар орқали маъданли сувлардан баҳраманд бўлишмоқда. Ёпиқ усулда ишлайдиган сув ҳавзасининг қурилиши билан шифобахш сув ёрдамида олиб борилаётган муолажалар тури кўпайди.

Бу орада санаторийнинг малакали шифокорлари сони янада ортди. Улар бой билим ва тажрибалари билан даволанувчилар дардига малҳам бўлмоқдалар. Шифохонада физиотерапия ва сув билан даволаш бўлимлари ишлаб турибди. Игна терапияси, уқалаш усуллари муолажалари ҳам беморларга наф бермоқда.

Физиотерапия бўлими хоналарига ўрнатилган аппаратлар тури 20 дан ошиб кетди. Улар ёрдамида электротерапевтик, оҳангаболик терапия, ультратовушли даволаш усуллари олиб борилмоқда. Шунингдек, беш хил кўринишга эга бўлган муолажавий душлар ҳам ишлаб турибди. Доривор ўсимликлар газ ва сунъий олтингугурт аралаштирилган маъданли сув ванналаридан ҳам даволанувчилар фойдаланмоқдалар.

Ишга тушган дастлабки вақтда шифохона 100 ўринга эга эди. Шифокорлик фаолияти кенгая бориши билан ўринлар сонини ошириш заруратти туғилмоқда. Буларни инобатга олиб санаторий маъмурияти ва «Оҳангаронцемент» корхонаси раҳбарияти ҳамда касаба уюшма ташкилоти бу борада қатор тадбирларни кўрмоқда.

Акбар АЛИЕВ

ҚИШ ФАСЛИ - ИШ ФАСЛИ

Ҳозирги кунларда келгуси йил ҳосили учун замин яратиш деҳқонларнинг энг муҳим вазифаларидандир. Қарши туман қишлоқ ва сув хўжалиги ходимлари ҳам жиддий эътибор беришмоқда.

Чўли ота ширкатлар хўжалиги далаларини бир гуруҳ мутасаддилар билан бирга айландик. 21-бригада дала шийпонида бўлиб ишчилар билан мулоқотда бўлдик.

Жамоа ширкатлар хўжалиги касаба уюшма қўмита раиси ва маъмурият тракторчилар ўртасида ўзаро мусобақа ташкил этган. Илғор механизатор Руйиддин Омонов билан суҳбатлашдик.

Ҳар куни ўртача 7-10 гектар ерни сифатли шудгор қиляпман. Бизга ҳар гектар ҳайдалган ер учун 200 сўмдан пул, кунига 2 маҳал иссиқ овқат қилиб беришаяпти...

Ишчилардан Дилафруз Бобожонова, Райҳон Ниёзова, Инобат Эрназаровалар ишларида дугоналарига ўрнак бўлишяпти.

Хўжаликда 1998 йил учун газета ва журналларга обуна қилиш учун 50 минг сўм пул ажратилган. «Ишонч» газетасига фақат 3 нусха обуна қилинган.

Чўли ота жамоа ширкатлар хўжалиги маданият ишлари раиси Мавжуда Раҳматованинг сўзига қараганда жамоада «Чўли обод» даста ташкил этилган бўлиб, Икром Рузиев бошчилигида бу даста вақти-вақти билан меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда. Аммо, биз кўрган 21 дала шийпони талабдагидек безатилмаган, на бирор газета кўрмадик, ахборот-тарғибот ишлари муносиб йўлга қўйилмаган. М.Раҳматова маданий-маърифий ишларни намунали йўлга қўйиш режалаштирилганини билдирди.

Б.ТУРДИЕВ,
«Ишонч» мухбири.

Касаба уюшма ҳаёти: демократик жамият йўлида

МАСЪУЛИЯТНИ ҲИС ЭТИШ КЕРАК

Сирдарё вилоятида боёвутликлар ўзига хос мавқега эга. Бу ҳудуд кишилари ўз қишлоғу маҳаллаларини боғ-роғларга буркаш, далалардан мўл ҳосил олиш борасида тиниб-тинчимайдилар. Вилоятдаги кўпчилик туманлар режа-топшириқни бой бериб мум тишлаб қолган бу йилги шароитда ҳам боёвутликлар улоқни олиб кетдилар. Ютуқларнинг сиру-синоати нимада? Биз туманда бўлиб, меҳнат жамоалари вакиллари билан учрашганимизда улар инсон омилига эътиборнинг кучлилиги, меҳнатга муносабатнинг ўзига хослигини таъкидлашди. Рости, туман хўжаликлари касаба уюшма ташкилотлари фаолиятида ҳам масъулият ҳисси кучлилигини кузатдик. Деҳқончилик саноати мажмуи ходимлари касаба уюшмаси туман кенгаши раиси Шодиқул Исмоилов билан мулоқотда бўлдик.

— Шодиқул Турсунбоевич, туманда пилла, ғалла, пахта тайёрлаш режалари муттасил бажариб келинмоқда. Ютуқлар сири нимада?

— Ўтган олти йилда туманимиз мамлакатимизга 67 минг 777 тонна ғалла, 332,5 тонна пилла, 938 тонна гўшт, 1311 тонна сут, 353 минг дона тухум тортиқ этди. Пахтачиликда ҳам самарадорлик юқори. Бу ўз-ўзидан бўлгани йўқ. Улкан хирмонлар ортида машаққатли меҳнат, минглаб кишилар тўккан реза-реза тер, кишиларнинг орзу-умидлари мужассамлашган. Ютуқларимизнинг бош омилларидан бири меҳнаткашларга яратилган шарт-шароитдир. Гапнинг очиғи деҳқоннинг кўнгли тўқ. У бугун самарали ишлаб эртага мўмай даромад олишини билади. Тўғри, нақд пул масаласида қийинчиликлар бор. Аммо меҳнатга озиқ-овқат маҳсулотлари ҳисобида бўлса-да, мунтазам ҳақ тўлаб бориш ҳокимлик томонидан ҳам назорат қилиб борилмоқда. Моддий рағбатлантиришнинг турли усулларидан фойдаланилмоқда. Бир мисол. Туманда пахта тайёрлаш режасини биринчи бўлиб бажарган хўжаликка 15000 сўм, иккинчи ўринга 10000 сўм, учинчи ўринга 5000 сўм мукофот белгилагандик. Шунингдек, кўл терими илғорлари ҳам шундай рағбатлантирилди. Бу йилги мавсумда касаба уюшмалари ташаббуси билан техника хавфсизлигини тўла таъминлаган хўжаликлар учун биринчи ўринга 50000 сўм пул ва 3 та бепул йўлланма, иккинчи ўрин учун 40000 сўм пул, иккита бепул йўлланма, учинчи ўринга 20000 сўм пул, 1 та бепул йўлланма соврини таъсис этилган. Бу ҳам ўз самарасини берди. Мавсум давомида туман бўйича биронта кўнгилсиз ҳодиса қайд этилмади. Моддий рағбат кишиларни янги довонлар сари ундади. Бу йил туманимизда 50 дан зиёд бригадада ҳар гектар ердан 45-50 центнердан пахта ҳосили йиғиштириб олинди.

— Меҳнаткашларни ижтимоий муҳофазалаш, улар саломатликларини тиклаш борасида амалга оширилаётган ишлар хусусида ҳам тўхталсангиз?

— Бозор иқтисодиёти шароитида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш бош масала бўлиб қолаяпти. Қўмитамиз ўтган муддат давомида мададга муҳтож бўлган 40 нафар кишига 63 минг сўм миқдорида моддий ёрдам кўрсатди. Туманимиз меҳнаткашларининг 301 нафар ўқувчи фарзандлари ёзги таътилни кўнгилли ўтказишлари учун 890 минг сўм маблағ сарфланди. 176 нафар киши санаторийларда, 26 киши эса профилакторийларда ўз саломатлигини тиклаб, яна меҳнат кучоғига қайтдилар. Меҳнаткашлар саломатлигини тиклашга 2 млн. 213 минг сўм сарф-харажат қилинди. Шунингдек, қўмитамиз ёш авлодни соғлом, баркамол бўлиши, уларнинг спорт билан мунтазам шуғулланишлари учун шарт-шароит яратиб бермоқда. Ўтган давр мобайнида спорт ва соғломлаштириш ишларига 79 минг сўм маблағ ажратдик. Мавсумда туманимиздаги футбол жамоалари вилоятда биринчи ва иккинчи ўринларни кўлга киритишга муваффақ бўлдилар. Уларни ҳам баҳоли қудрат ҳам моддий, ҳам маънавий томондан қўллаб-қувватлаб келаяпмиз. Қисқаси ҳали олдимизда амалга оширилиши лозим бўлган вазифалар анчагина. Ўз фаолиятимиздан қониқиш ҳосил қилиб бир жойда депсиниб қолганимиз йўқ. Бугун касаба уюшма фаоллари ҳам дадил қадам ташлаб бормоқдалар.

— Бошланғич касаба уюшма ташкилотлари ҳаммаси ҳам шу кун талаблари асосида ишлай олмаяптилар. Сирдарё вилоятида йиллаб ҳисобига пул тушмаётган ташкилотлар ҳам бор. Сизларда бу борада аҳвол қандай?

— Қўмитамиз ўз таркибига 36 та бошланғич ташкилотни бирлаштирган. 14789 нафар аъзоларимиз бор. Аввало касаба уюшма ташкилоти мавқеи унинг етакчисига боғлиқ. Негаки раис уддабурон, тадбиркор бўлса, муаммолар ечимини топа олади. Акс ҳолда иш олға босмайди. Мана мамлакатимиз мустақилликка эришганига олти йил тўлди. Ҳаётимиздаги ўзгаришлар микёсини ўйлаш, унга ҳамоҳанг қадам ташлаш даркор. Ахир бугунги кунда жамоа тақдири ҳақида қайғуриш, ишлаб чиқаришни ривожлантириб, одамлар моддий манфаатдорлигини оширишда касабақўмнинг ўрни ниҳоятда катта. Демократик жамият қураяпмиз. Бунда эса бошқарув ва ижтимоий муҳофаза ёнма-ён туради. Баъзи ташкилотларда ижтимоий муҳофаза масаласи суст. Оқибатда бўшлиқ пайдо бўлиб қолаяпти. Аравани ташкилот раҳбари билан тенгма-тенг тортиш ўрнига дастёрга айланиб олган раислар ҳолига вой албатта. Унда маблағ ҳам бўлмайди. Меҳнаткашга манфаати ҳам тегмайди. Туманимизда касаба уюшма ташкилоти раҳбарини тайинлашда ана шу сифатларни эътиборга оламиз. Аксарият хўжалик раҳбарлари касабақўмга суяниб иш олиб боришаётганлиги қувонарли албатта. Маблағ масаласида бизда ҳам қийин. Яширишдан не ҳожат. Мавжуд 13 та хўжалик ижтимоий суғурта бадалидан 8 миллион 300 минг сўм миқдорида қарз. Яна бизни қийнаб келаётган бир муаммо бор. Туман хўжаликлари ишчилар билан ҳисоб-китобни озиқ-овқат маҳсулотлари ҳисобида амалга ошириб келмоқда. Бунинг натижасида аъзолик бадалларини йиғиб олиш қийинлашиб кетди. Ана шу муаммо ечими ҳанузгача топилгани йўқ. Хўжаликлар биздан катта миқдорда қарз бўлиб қолишган. Бу эса иш юритишда турли қийинчиликларни келтириб чиқармоқда.

— Жамоа шартномаларининг бажарилиши тўғрисида ҳам тўхталсангиз?

— Туманимиздаги барча хўжаликлардаги касаба уюшма ташкилотлари билан маъмурият ўртасида шартномалар имзоланган. Касаба уюшма қўмитаси унинг бажарилишини ўз назоратларига олишган. Яқинда «Ғаллакор» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти касаба уюшмаси қўмитаси йиғилишида шартноманинг бажарилиши муҳокама қилинди. Мени хурсанд этгани шу бўлдики, маъмурият ва касабақўм фикри, ўйи бир. Шу боис ҳам унинг адо этилишидан икки томон ҳам манфаатдор. Деярли барча бандлар амалда ўз ижросини топган. Бироқ ҳамма жойда ҳам аҳвол шундай деб бўлмайди. Масалан, У. Юсупов, У. Носир номли жамоа хўжаликларида бунга эътибор сустлиги аниқланди. Шартнома бўш тузилган ва қатор имкониятлар ҳужжатга кирмай қолган. Касаба уюшма ташкилоти ташаббускорлик кўрсатмаган. Ижро назорати таъминланмаган.

1998 йил учун шартнома, битимлар имзолаш тайёргарлигини кўраяпмиз. Албатта бу йил фаолиятимизда катта ўзгаришлар ясашни режалаштириб қўйганмиз.

Суҳбатдош: Нурилла ШАМСИЕВ.

Ижтимоий ҳимоя

ҚУВОНЧУ ТАШВИШГА ШЕРИК

Тожихон жойлардан олинган маълумотларни таҳлил этиш билан банд эди. Бир вақт ичкарига ранги синиққан аёл иймaнибгина кириб келди.

— Соня Хайруллинаман, — дея ўзини таништирди аёл. — Менга корхонамизда товон пулини тўлиқ беришмаяпти. Талаб қилсам, ноҳақсан деб кўзимни очиришмаяпти. Балки улар ҳақдирлар. Шуни билиб беринг, синглим.

Тожихон аёл берган ҳужжатларни кўздан кечириб чиқди. Маълум бўлишича, С. Хайруллина касб касаллигига дучор бўлган. Тўғри, Янгийўл туман қишлоқ хўжалик техникаларини таъмирлаш корхонаси маъмурияти ўз ишчиси касаллангач, товон пули беришни йўлга қўйган. Маълумки, Президентимиз фармонларига кўра иш ҳақи, пенсиялар ва нафақалар миқдори ошириб борилаётир. Корхона маъмурияти эса буни эътибордан четда қолдирган, товон пули эски таъриф бўйича бериб борилган.

Тожихон корхона маъмурияти раҳбарлари ва ҳисобчиларини С. Хайруллинага товон пули беришда хатога йўл қўйишганини маълум қилди. Бироқ, корхона маъмурияти ўз фикрида қатъий туриб олди. Шунда Тожихон товон пули, яъни касб касаллигига учраган ишчи-хизматчиларни ижтимоий муҳофазалашга доир ҳужжатларни олди-да, корхонага йўл олди. Раҳбарлар ва уларнинг ҳисобчиларига товон пули беришда йўл қўйган хатоларини аниқ фактлар асосида тушунтириб берди. Ана шундан кейингина улар фикрларидан қайтишди. Тушунмовчилик оқибатида берилмай келинган 19 минг 163 сўм пулни С. Хайруллинага тўлашди.

Тожихон бу билан кифояланмади. Бошқа касб касаллигига учраганларга берилаётган товон пули миқдори ва тўланиш вақтини текшириб чиқди. Унинг хавотири ўринли экан. Яна икки ишчи У. Тиллабоев, Я. Абибуллаевларга ҳам товон пули беришда камчиликка йўл қўйилаётгани маълум бўлди. Уларнинг ҳар бирига тўланмай қолинган 13,6—25,8 минг сўмлик пули тўланди.

— Илоё кўз тегмасин, — дейди деҳқончилик саноат мажмуа ходимлари Янгийўл туман касаба уюшма қўмитасининг ўринбосари Тожихон Шамшиева, — бу йил ўлим билан тугаган нохуш ҳодиса рўй бергани йўқ. Албатта бунга қўмитамиз, қолаверса жойлардаги касаба уюшма ташкилотлари ўз фаолиятини яхшилашга эътиборни қаратишгани туфайли эришилмоқда.

Инсон ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш касаба уюшма олдидаги энг долзарб вазифалардан биридир. Янгийўллик касаба уюшма етакчилари буни дилдан ҳис этган ҳолда иш юритишмоқда.

Туман қўмитасига у ёки бу муаммони ҳал этиш мақсадида келувчилар кети узилмаётир.

— Албатта бу бизни ҳам қувонтиради, ҳам ташвишга солади, — дейди Т. Шамшиева. — Гап шундаки, бизга ишонч ва умид билан мурожаат қилганларни кўриб ғайратимизга ғайрат қўшилади, уларнинг хизматига кор бўлганимиздан қувонамиз. Бироқ, арзгуйлар арзи жойида ҳал этилса, улар дардига вақтида малҳам қўйилганида эди, уларнинг сарсонгарчилигига чек қўйилган бўларди. Афсуски, жойлардаги касаба уюшма етакчилари тўла-қонли ишлаяпти деб баралла айтолмаймиз. Қўмитамиз бу борадаги камчиликларни бартараф этиш йўлида иш олиб бораётир.

Ҳ. ҲАМИДОВ.

«ТОШҚИШЛОҚМАШ», 70 ЁШИНГ МУБОРАК!

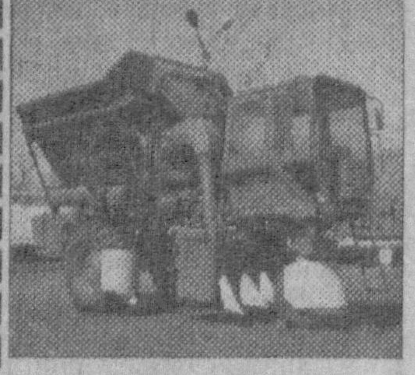

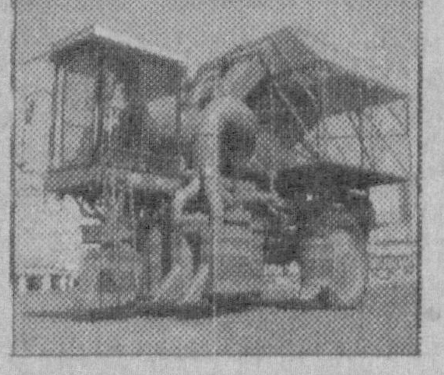

Давоми. Боши 1-бетда

Биз юқорида тилга олган «дала елканлари» «Тошқишлоқмаш» акциядорлик жамиятида ишлаб чиқарилмоқда.

Бугунги кунда ўзининг шонли 70 йиллигини нишонлаётган мазкур саноат корхонаси босиб ўтган тарихий йўлга бир назар ташлаш жоиздир.

...1927 йилнинг 5 ноябри — корхона ҳаёти ва тарихи ана шу санадан бошланган. «Тошқишлоқмаш» заводи ўзи ташкил топган кундан бошлаб ёш Республикамизнинг етакчи саноат корхоналаридан бирига, ишчи кадрларни етиштириш даргоҳига айланди. Завод ишга туширилганда унда қарийб бир ярим минг ишчи бор эди. Дастлаб бу ерда қишлоқ хўжалигида ишлатиладиган турли асбоб-анжомлар, экин экишга мўлжалланган ва унчалик мураккаб бўлмаган машина-механизмлар ишлаб чиқарила бошлади. 1935 йили заводда пахта териш машинасини яратиш борасида дастлабки ишлар бошлаб юборилди.

Завод жамоаси қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, янги индустрияни барпо этиш даврини ва ниҳоят 1941—1945 йиллардаги урушнинг оғир даврини бошдан кечирди. Ўшанда фронтга кетган ишчилар, муҳандис-техник ходимлар ўрнини аёллар, мўйсафидлар ва ҳатто ёш болалар ҳам эгаллади. Улар кечани кеча, кундузни кундуз демай, Ватан учун, фронт учун, манфур душманга қарши мардона жанг қилаётган жигарбандлари учун фидокорона меҳнат қилдилар, душман устидан қозониладиган буюк ғалабага замин яратдилар.

...1949 йили бир қатори СХМ-48 русумли пахта териш машиналари илк бор Республикамиз далаларига чиқди. Кейинчалик ўзбекистонлик конструкторлар бу машинанинг янги нусхасини, икки қаторли горизонтал-шпинделли СХС-1,2 русумли пахта териш машинасини ихтиро қилдилар. 1955—1957 йиллар мобайнида 1547 та ана шундай машина ишлаб чиқарилди ва пахта далаларига жўнатилди.

1957—1959 йилларда эса заводда пахтачилик учун мўлжалланган ДТ-24 русумли чопиқ тракторини ишлаб чиқариш ташкил этилди. 1959—1963 йилларда завод янги, икки қаторли ХВС-1,2 русумли ўзиюрар машинани тайёрлаб чиқаришни ўзлаштирди. Шундан бошлаб «Тошқишлоқмаш» заводи пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш бўйича собиқ СССРда ягона ихтисослашган саноат корхонасига айланди.

Корхонанинг пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилиши унинг олдига янгидан-янги мураккаб вазифаларни кўндаланг қилиб қўйди. Энди ишлаб чиқариш қувватларини ошириш, технологияни такомиллаштириш, тайёрланаётган маҳсулотнинг техникавий даражаси ва сифатини ошириш лозим эди. Корхона жамоаси бу вазифаларни бирин-кетин бажаришга киришди. Қисқа вақт ичида йиғиш цехи, пресслаш ва пайвандлаш цехлари блоки, ромларни йиғиш ва пайвандлаш бўйича комплекс-механизация цехи, механика ва асбобсозлик цехлари ҳамда бошқа хил ишлаб чиқаришлар барпо қилинди. Натижада завод дарвозасидан янги, тобора такомиллашган пахта териш машиналари — ХТ-1,2 (1964—1967 йй.), 17ХВ-1,8 (1966—1967 йй), 14ХВ-2,4 «Ўзбекистон» (1968—1986 йй.), ХР-3,6 (1973 й.), ХНП-1,8 (1978—1992 йй.) чиқди. 14ХВ-2,4Г ва ХНП-1,8А-10 русумли терим машиналари герметик кабиналар билан жиҳозланди, бу эса механизаторлар меҳнатини анча даражада енгиллаштириш имкониятини яратди.

Шундан сўнг корхонада ХС-1,2 (1992—1994 йй.), ХС-1,8 (1992—1994 йй.), ХНМ-1,8 (1994 й.), МХ-1,8 (1994 й.), ХМ-06 (1995 й.), МХМ-1,8 (1995 й.), ХМ-05 (1996 й.), ХМ-12 (1996 й.) русумли янги туркумдаги пахта териш машиналари чиқа бошлади.

1983 йили завод тарихида катта воқеа рўй берди: унинг конвейеридан 200 мингинчи пахта териш машинаси тушди.

1985 йилдан бошлаб заводда ўз дастгоҳсозлик ишлаб чиқариши йўлга қўйилди. Эскирган ускуналар такомиллаштирилган, рақамли дастурий бошқарув воситалари билан алмаштирилди.

«Тошқишлоқмаш» АЖ тарихи қисқача ана шундай.

Энди унинг бугунги қиёфасига ва иш фаолиятига назар ташлайлик.

Ҳозирги кунда «Тошқишлоқмаш» АЖда қишлоқ хўжалиги соҳасида қўлланиладиган хилма-хил машина ва механизмлар, шунингдек, деҳқон (фермер) хўжаликларига мўлжалланган техника ва механизация воситалари тайёрланмоқда. Бу ерда республикамиз аҳолиси учун зарур бўлган хилма-хил халқ истеъмол моллари ҳам ишлаб чиқарилмоқда. Корхона асосан пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш ва қишлоқ хўжалигига етказиб беришга ихтисослаштирилган. Ҳозирга қадар 250 мингдан ортиқ пахта териш машинаси тайёрланди. Бугунги кунда корхона 6 модификациядаги машиналарни — икки ва тўрт қаторли, қатор оралари 60 ва 90 см бўлган, 92 от кучи қувватидаги «Камминз» (АҚШ) фирмасининг двигателлари ўрнатилган ТТЗ-100КХ русумдаги пахтачилик тракторлари билан агрегатланадиган машиналарни ишлаб чиқармоқда. ХМГ-04 русумли комбинациялашган пахта териш машинасига «Кейс» фирмасининг горизонтал-шпинделли терим аппарати осилган бўлиб, у ТТЗ-100КХ трактори билан агрегатланган; ХМ-06К ва ХМ-12К русумли вертикал-шпинделли пахта териш машиналари 5230Х «Жаҳонгир» русумли, қуввати 100 от кучига эга бўлган пахтачилик тракторлари билан агрегатланган.

Бундан ташқари, «Тошқишлоқмаш» АЖ ва «Кейс» фирмаси билан ҳамкорликда «ЎзҚейсмаш» қўшма корхонаси барпо қилинди ва у 2022 русумли горизонтал-шпинделли, ўзиюрар, қуввати 160 от кучига эга бўлган замонавий, қудратли, юқори унумли пахта териш машинасини ишлаб чиқара бошлади. Бу йилги терим мавсумида 49 та ана шундай машина пахтазорларда ишлаб, деҳқонларимизга катта мадад берди.

«Тошқишлоқмаш» АЖ пахта териш машиналаридан ташқари, ем-хашакни ўрадиган ва йиғадиган КПК-2,4 русумли комбайн, картошка кавлайдиган КН-2 русумли машина, НО-3,1 русумли тупроқ майдалагич, «Кейс» фирмасининг 1010 русумли ғаллаўргич (хедер)и ва 100 дан ортиқ номда халқ истеъмол молларини ишлаб чиқармоқда. Ундан ташқари, горизонтал шпинделли пахта териш аппаратлари ва 2022 русумли пахта териш машинасининг бошқа узеллари ва деталларини ишлаб чиқаришни локализациялаш дастури амалга оширила бошлади. Шу мақсадда корхонанинг 3 мингдан ортиқ ишчи-хизматчилари, муҳандис-техник ходимлари жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Бизнинг пахта териш машиналаримизни Ўзбекистондан ташқари, бошқа мамлакатларнинг, жумладан Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон ва Озарбайжоннинг пахта далаларида кўриш мумкин. Мана, 30 йилдирки, корхона ўз маҳсулотини чет элларга экспорт қилишда давом этмоқда. Ўзбекистонда тайёрланган пахта териш машиналари жаҳоннинг 40 дан ортиқ мамлакатларида уюштирилган халқаро кўргазмалар ҳамда ярмаркаларда намойиш этилди.

Болгария мамлакатида Ўзбекистон технологияси асосида пахта етиштирилади. 32 йил мобайнида Болгария биздан турли модификациядаги 870 та пахта териш машинасини сотиб олди. Бу машиналар Ангола, Аргентина, Бразилия, Греция, Эрон, Руминия, Сурия, Югославия ва бошқа пахта етиштирувчи мамлакатларга ҳам экспорт қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг «Тошкент трактор заводи» ДАЖда билдирган кескин танқидий мулоҳазалари асосида «Тошқишлоқмаш» АЖда «Ўзқишлоқхўжаликмаш-холдинг» компанияси илмий техника кенгашининг махсус кенгайтирилган мажлиси ўтказилди.

Тўғри, «Тошқишлоқмаш» АЖ фаолиятида ҳам бу йилги пахта териш мавсумига тайёргарлик кўришда жиддий камчиликларга йўл қўйилди: жумладан, бир қанча пахта териш машиналари вилоятлардаги хўжаликларга тўлиқ бутланмаган ҳолда, зарур эҳтиёт қисмларсиз етказиб берилди. Натижада улардан жойларда самарасиз фойдаланилди.

Корхона ҳам, холдинг компанияси ҳам бу хил нуқсонлардан тегишли хулосаларни чиқариб олдилар. Тузилган тадбирларда техниканинг тўла бутланишига эришиш, унинг сифатини яхшилаш, техник назоратни янада кучайтириш алоҳида эътиборга олинган. Шу мақсадда «Ўзқишлоқмашхўжаликмаш-холдинг» компаниясида махсус сифат гуруҳи ташкил қилинди. Бу гуруҳ корхоналардаги техника назорати бўлимларининг ишига халақит бермаган ҳолда, холдинг компаниясига қарашли корхоналарда ишлаб чиқарилаётган техниканинг тайёргарлик даражасини яна бир карра назардан ўтказди.

Сифатни назорат қилиш гуруҳининг асосий вазифаси — сифатсиз маҳсулот тайёрланишининг олдини олиш, маҳсулотни истеъмолчига ҳар жиҳатдан тўла-тўкис ҳолда етказиб бериш, маҳсулотни тайёрловчилар билан истеъмолчилар ўртасидаги муносабатларни бутунлай янги изга солишдан иборат.

Ҳозир сифат гуруҳи ишни фаол бошлаб юборди. Компания мутахассислари «Ўзқишлоқмаш», «Кимёқишлоқмаш», «Тошкент агрегат заводи» АЖларида бўлиб, уларда тайёрланган маҳсулотларни текширувдан ўтказдилар. Натижада бир қатор ташкилий-техник нуқсонларнинг олдини олишга эришилди.

«Тошқишлоқмаш» АЖ жамоаси бугунги кунда ҳам меҳнат камарини маҳкам боғлаб, фидокорона меҳнат қилмоқда, қишлоқ хўжалигини янги, замонавий ва тобора такомиллашган техника билан таъминлаш иштиёқи билан яшамоқда. Чунки техника, иш қуроллари соз бўлса, деҳқонларимизнинг ҳам меҳнати осон кечади, иш унуми ортади, она юртимизда мўлкўлчилик ва фаровонлик таъминланади.

Бироқ ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида ҳамма соҳаларда, шу жумладан мазкур корхона жамоаси ҳаётида ҳам муайян қийинчиликлар пайдо бўлди. Корхона жамоаси бу қийинчиликларнинг вақтинчалик эканлигини, бозор иқтисодиётининг ўтиш даврига хос муаммолар юзага келганини яхши тушунади ва айни пайтда корхонанинг истиқболдаги фаолиятига катта умид боғлайди.

Абдукарим УСМОНОВ, Темур РАСУЛЕВ.

Суратларда: «Тошқишлоқмаш» АЖда ишлаб чиқарилаётган пахта териш машиналарининг намуналари.

«Ишонч» мақолалари изидан

«МАҚТАНГАННИНГ ТЎЙИГА БОР»

«Ишонч» газетасининг шу йил 22 ноябрдаги «Мақтанганнинг тўйига бор» мақоласи Чуст тумани савдо ходимлари, тизим савдо ташкилотлари раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинди. Мақолада кўрсатилган камчиликлар тўғри. Йиғилиш қарорига биноан озиқ-овқат дўконлари мудирлари Ваққосжон Зарипов, Баҳринисо Файзиева, Фазлиддин Камоловлар ўз вазифаларидан бўшатилдилар.

Бошқарув раиси муовини М.Мелижонов, савдони ташкил қилиш товаршуноси Н.Аюбов, катта товаршунос О.Акбароваларга ҳайфсан берилди.

Йиғилишда бундай камчиликларга йўл қўймаслик чора-тадбирлари белгиланди.

Б.ОБИДОВ, Наманган вилоят матлубот ҳиссадорлик жамиятлари уюшмаси бошқаруви раисининг муовини.

Бахмал туманидаги «Гулбулоқ» ижара хўжалиги боғбонлари қиш фаслини иш фаслига айлантиришган. Хўжалик боғ-роғларида дала ишлари қизғин. Мавжуд 187 гектар майдондаги токзор суғорилди, 22 гектар майдондаги олма дарахтларига шакл бериш тугалланди.

Суратда: бўлим ҳосилоти (чапдан ўнгга) Бўрибой Ашуров ва хўжалик раиси Омон Қаюмовлар.

Н.АЛМУРОДОВ олган сурат.

ҚУВНОҚ УЧРАШУВЛАР

Касаба уюшмалари Самарқанд вилоят Кенгаши маҳаллий телевидениенинг «Умид» студияси ва вилоят Ҳамид Олимжон номли драма ва мусиқа театри билан ҳамкорликда болаларнинг Янги йил байрамини мароқли ўтказиш учун тадбирлар ишлаб чиқди. Бунга кўра ўн кун мобайнида театрлашган томошалар давом этади. Болалар ўзлари севган эртак қаҳрамонлари билан учрашадилар.

Байрам томошаларида болаларга тақдим этиладиган совғаларни ташкил этишни касаба уюшмалари ўз зиммаларига олдилар. Оила йили арафасида бу тадбирга алоҳида аҳамият берилмоқда.

Р.ҚУРБОНОВ.

ЕРДА ҚОЛМАС ЧЎПОН ТАЁҒИ

Кузнинг серташвиш кунларидан бирида йўлимиз Чироқчи туманининг «Бешчашма» жамоа хўжалигига тушганди.

- Оғир об-ҳаво шароитларида қайта экиб, етиштирган пахтамизни қўлда териб, юқори навларда давлатга топширдик,- деди хўжалик раҳбари Турсунпўлат Қурбонов. - Топширган хом ашёмиз қайта ишланса, 3 тоннадан ошириб пахта ёғи, юзлаб тонна кунжара ва шрот оламиз. Чигитни қайта ишлаш корхоналари билан шартномамиз бор. Тоғ этакларидаги яйловларимизда 300 бош қорамолимиз бор,- гапини давом эттирди раҳбар,- 10 мингга яқин қўйларимиз ўтлаб юрибди.

- Қишловга тараддудимиз яхши,- гапга аралашди хўжалик касаба уюшмаси қўмитаси раиси Ҳамза Ҳайдовалов.- Қарши дон маҳсулотлари комбинатидан шартнома асосида анча-мунча омухта ем олдик. Ҳали яна улушимиз бор. Дағал хашак тайёрлашни ҳам ўрнига қўйганмиз.

- Илғор чўпонларимиздан Азамат Бобоевнинг қўшхонаси,- тақа шаклидаги қўйхонага ишора қилиб деди касаба уюшмаси қўмитаси раиси. - Шу йил кўкламда ёққан дўл шиферларни тешиб ташлаган эди. Ҳув анови чўпонлар яшайдиган уйни, ветеринария пунктимизниям дўл ва шамол ағдар-тўнтар қилиб ташлаган эди. Кўриб турганингиздек, яхшилаб таъмирладик. Оқладик, қудуқларни ишлатиш учун митти электр станцияни ишлатиб бердик. Хўжалик ҳисобидан митти радиоприёмниклар сотиб олиб бердик. Икки қишга етадиган дағал хашак тайёрладик, ҳув ана ғарамларни қаранг. Ўтган йилда ҳам , бу йил ҳам ҳар юз бош совлиқдан 105 тадан қўзи олди.

- Бу бизнинг оталиғимиздаги қўйхона,- деди Ҳамза ва олтмиш ёшлар чамасидаги кишини таништирди.- Бу киши тажрибали чўпонларимиздан Нурмамат ака Эшбадалов, вақтида ҳукумат мукофотларини олишга муваффақ бўлганлар. 1994 йилда чўпонлик таёқларини йигирма ёшли ўғиллари Зокирбойга бердилар-да ўзлари бир умр қўйга ўрганиб қолганлариданми, чўлиқ бўлиб олганлар.

- Хўжалигингиз раҳбарлари ҳолингиздан хабар оладиларми?- сўрадим ҳол-аҳвол сўрашиб олганимиздан кейин. Уст-бош, оёқ кийими дегандек, озиқ-овқат маҳсулотлари...Қишлик, ёзлик кийим-бош, озиқ-овқат етарли. Нолимаймиз. Қўйларнинг, одамларимизнинг шароити яхши. Хашак ғарамларини ҳам ўзимиз тайёрладик. Техника воситаси билан, мутахассислар билан хўжалик қарашди. Омухта ем олдик, яна шелуха, кунжара берамиз дейишаяпти. Гапнинг сирасини айтганда, ем-смиш ўз йўлига. Қўй боқишнинг энг муҳим шарти биласизми, қишин-ёзин кечаси ёйиб боқишда, ҳайдаб юришда бўлади.

- Чўпон бобонгиз қўйлар сонини мингдан оширмоқчилар,- деди Ҳамза.- Ҳар 100 бош совлиқдан 105тадан қўзи олдилар. Хўжалигимиз чўпонлари қатори давлатга жун, гўшт топшириш режаларини бажариб келаяптилар.

Ҳа, бешчашмалик чорвадорлар кенг, серўт яйловларда, ғалладан бўшаган ерларда қўй сурувларини 10 минг эмас, 50 минг қилиб боқсалар ҳам бўлади. Бунга шароит ҳам имконлари ҳам бор, албатта.

Исоқ САТТОРОВ.

Касаба уюшмаларида

ЯНГИ УСУЛЛАРНИ ҚЎЛЛАЙЛИК

Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитасининг навбатдаги сайёр Раёсати ва навбатдан ташқари IV Пленуми бўлиб ўтди. Йиғилишда Хоразм вилояти ва шаҳар ҳокимликлари вакиллари, Олий ва ўрта махсус, халқ таълими вазирликлари масъул ходимлари, вилоятлар тармоқ касаба уюшма қўмиталарининг раислари, Фанлар Академиясининг олимлари қатнашдилар.

Марказий қўмита раиси И.Ҳ.Абдуғаниев «Таълим тўғрисида»ги Қонун, «Кадрларни тайёрлаш Миллий дастури» асосида Ўзбекистон таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси тизимидаги барча бўғинларнинг тузилмаларини такомиллаштириш ҳамда бугунги кун талабига жавоб бера оладиган касаба уюшмаси кадрлари билан таъминланишига эришиш тўғрисида» маъруза қилди.

Маърузачи ва музокарага чиққанлар таълим-тарбия тизимини такомиллаштириш, кадрлар малакасини ошириш, таълимнинг янгича шакл ва усулларини қўллаш, юқори малакали мураббий ва олимлар фаолиятини яхшилаш, ижтимоий-иқтисодий ҳимояни кучайтириш, касаба уюшма кадрлари малакасини ошириш ҳақида таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Г.ПАРПИЕВА, Республика таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитасининг ходими.

Қиш қандай ўтмоқда?

ҲАР ТОМЧИСИН ЗАР БИЛИБ...

Ўлкамизда айни қиш палласи. Ҳар бир фаслнинг ўзига яраша ташвишлари бўлганидек, қишнинг ҳам ўз талаблари бор. Бу мавсумга ниҳоятда пухта тараддуд кўрилмаса, унинг ниҳоятда қаҳрли фасл эканлигини пайқаш қийин эмас. Айниқса аҳоли учун хоналар иссиқ бўлиши, газ, сув таъминоти узлуксиз бўлиши ниҳоятда зарур. Қарши шаҳар «Сувоқова» ишлаб чиқариш корхонасида аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш борасида амалга оширилаётган ишлар билан қизиқиб, корхона бошлиғи Тўлқин Тожибоев билан мулоқот олиб бордик.

- Тўлқин ака, маълумки, Қарши шаҳрида 250 мингдан зиёд аҳоли яшайди. Уларни ичимлик суви билан таъминлаш корхонангиз зиммасидаги бирламчи ва айни вақтда энг масъулиятли вазифадир, тўғрими?

- Албатта, аҳолини йил ўн икки ой ичимлик суви билан таъминлаш фаолиятимизнинг бош йўналиши ҳисобланади. Лекин айтганингиздек қиш мавсумининг ўзига яраша ташвишлари борки, унга доимо тайёр бўлишимиз шарт. Корхонамиз ишчи-хизматчилари қиш мавсуми учун катта тайёргарлик ишларини олиб боришди. Бир неча километр масофадаги ичимлик сув қувурларини янгилари билан алмаштириб, қайта таъмирладик. Умумий фойдаланишдаги сув жўмракларидан 62 донаси янгиланди. Шаҳардаги тозалаш иншоотида қурилиш ишлари ниҳоясига етказилди. Шаҳардаги уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш корхонасига қарашли 20 дан ортиқ уйлардаги сув жўмраклари қайта таъмирланди. Ана шу ишларимиз бугунги кунда ўз самарасини бераяпти. Ҳозир бир кунда шаҳар аҳолисига 125 минг куб сув берилаяпти.

- Корхонага сув муаммоси бўйича шаҳар аҳолисидан ариза ва шикоятлар ҳам тушиб турадими?

- Қиш мавсумида сув ва сув қувурлари билан боғлиқ бўлган муаммолар кўпроқ учрашини эътиборга олиб, корхонада махсус таъмирловчилар бригадаси ташкил этганмиз. Улар кеча-кундуз навбат билан фуқароларнинг буюртмаси бўйича таъмирлаш ишларини амалга оширмоқда. Баъзи турдаги эҳтиёт қисмлари, хусусан сув қувурлари, жўмраклар муфталар танқислигини бартараф этиш мақсадида мазкур турдаги эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар билан ўзаро иқтисодий алоқалар ўрнатиб, бу муаммони ҳам ижобий ҳал қилишга муваффақ бўлаяпмиз. Ҳозирги иқтисодий шароитда ишчи-ходимлар ижтимоий ҳимоя қилинмаса, уларнинг оилавий муаммолари алоҳида ўрганилмаса, улардан самарали иш натижаларини талаб қилиш қийинроқ кечади. Ана шу туфайли биз ишчи-хизматчиларимиз ойлик маошларини ўз вақтида олишини, биринчи галдаги вазифа деб биламиз. Бундан ташқари, ишчи-хизматчиларга баҳоли қудрат ўсимлик ёғи, ун ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тарқатиб турибмиз. Корхонамизда меҳнатни муҳофаза қилиш, кундалик фаолиятимизда зарур ҳисобланган техникаларнинг замонавий турларини кўпайтиришга эътибор қаратаяпмиз. Ишчиларимиз қанчалик қулай шароитларда замонавий асбоб-ускуналарда меҳнат қилишса, иш унуми шунча юқори бўлиши, қолаверса меҳнат аҳли руҳан тетик бўлиши аниқдир.

А.САМАРИДДИНОВ суҳбатлашди.

1998 йил — Оила йили

ОИЛА даврасида

Одамийлик сабоқлари

МЕҲР-ШАФҚАТ ЭШИГИ...

Маълумки, Аллоҳ Таоло инсонларга икки хил сифат: яхшилик ва ёмонлик каби хусусиятни ато этади.

Яхши хулқли кишилар мисоли боғлардаги чиройли гуллардек, ўз ботиний ҳусн-малоҳатлари билан кўзларни қувонтириб, зоҳирий кечинмалари яхши фазилатлари билан атрофга муаттар ифор таратиб, кўнгилларни хушнуд этадилар. Кишилардаги қусурлар эса совуқ шамол каби этни жунжуктириб қалбни жароҳатлайди.

Олий фазилат соҳиби бўлган яхши кишилар жамиятимиз учун фойдали чин маънодаги инсонлардир. Бундайлар ўзларининг саъй-ҳаракатлари, олижанобликлари, жувонмардликлари билан барчага наф келтиради. Уларнинг дилдаги туйғулари, кўзлари-ю сўзларида ҳам акс этиб, инсоний салоҳиятларидан дарак бериб туради.

Тириклик тарзи сиҳат-саломатлик ва беморликдан иборатдир. Саломатлик инсон учун катта бойлик, аммо баъзан биологик ўзгаришлар натижасида киши касалланиб ҳам қолади. Халқимизда «иссиқ жон иситмасиз бўлмас» деган нақл бор. Кишилар оғирми, енгилми, баъзан касал бўлиб турадилар.

Шунда дўстларнинг ҳақиқийлиги, одамгарчилиги беморни бориб кўришида билинади. Беморни бориб кўриш меҳр-оқибат изҳори сифатида дастлаб оилаларда ўргатилади.

Бу ўринда бемор кўришга боришга тайёрланаётган она фарзандларига фалончи аммангнинг тоблари қочиб қолибди, кўриб келишимиз керак, мана бу дастурхондаги ноз-неъматларни шифохонага, дадангга олиб борамиз, қабилидаги гаплари болаларнинг хотирасида узоқ сақланиб қолади. Одамгарчилик белгиларидан бири бўлган бу жараёнда бемор кўришга бораётган киши беморни қандай касаллик билан оғриганлигини суриштириши, у қандай ноз-неъматларни истеъмол қилишини аниқлаши, қуюқ ва суюқ парҳез таомлари, дармондориларига бой бўлган мева-чевалар, сут-қатиқ ва ширинликлардан иборат инъомларни олиб бориши лозим.

Беморнинг руҳий дунёси соғлом кишиларникидан фарқ қилишини, кўнгли ниҳоятда нозик тортиб қолишини ҳисобга олиб, иложи борича унинг кўнглини кўтариши, далда бериши шифокорга ихлосини ошириши ва соғайишига ишонтириши лозим.

Касалхонага тушиб қолган киши оила аъзоларини, дўстларини, ҳамкасбларини соғиниб қўмсайди. Ҳамхоналари қанчалик меҳрибон бўлмасин у қадрдон дўстларини соғинади. Шунинг учун бемор кўргани борган кишилар уни ташвишлантирмаслиги, аксинча севинтириши, нималар олиб келиши лозимлигини сўраб, беморга куч-қувват ва қувонч бахш этиши керак.

Беморни бориб кўриш, яхши тилаклар изҳор этиш, халқимизнинг қадимий одатларидан энг яхшиси саналади. «Ким бетоб биродарини кўргани борса, у нариги дунёда жаннатнинг боғида бўлади» — дейилган Ҳадиси шарифда. Бемор кўришнинг ҳам ўзига хос меъёри, тартиби бор.

Оғир ётган беморни ўринтирмаслик учун унинг яқинига бориб пешонасини, қўлларини силаши, ачинганини сездирмаслик, ўта жиддий ҳам, ўта қувноқ ҳам кўринмаслик, «ранг-рўйингиз яхши, ўзингизни дадил тутинг» каби самимий сўзлар билан кўнглини кўтариши кабилар беморнинг касалликка қарши курашиш фаолиятини тетиклаштиради.

Зеро, донолар айтганидек: «меҳр-шафқат ва лутф карам эшигини дўстлари юзига очиб қўйган, улар ҳожатини чиқарган дўст энг самимий дўстлардан саналади. Юракларида эзгуликлар тўлиқ шаклланган, гўзал хулқли, машаққатли пайтларда ёрдам қўлини чўзганлар олий фазилатли кишилар, аввало Аллоҳ назарида ва эл эътиборида бўлишлари шубҳасиздир».

Садоқат ФАЙЗИЕВА.

Фарзандни ёшлигидан меҳнатга ўргатиш ҳар бир ота-онанинг ҳам бурчи ҳам фарзидир. Буни Булунғур тумани «Ғўбдин» жамоа хўжалиги аъзолари жуда яхши англайдилар. Хўжаликда турли соҳаларда ишлаб эл бойлигига бойлик қўшиб, ҳурмат-эътибор топаётган оилалар кўплаб топилади.

Ана шундай оилалардан бири Ўташевлар оиласидир.

Суратда: чорва фермаси бошлиғи (чапдан иккинчи) Раҳматулла Улуғбеков чорвадорлар Баҳриддин Ўташев, Ғозибой Эшмуродов ва Хайрулло Ўташевлар билан.

Н.АЛМУРОДОВ олган сурат.

«Ишонч» устахонаси

ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИ

Арчани безатишда эътиборингизга ҳавола этилаётган мазкур ўйинчоқлар сизга яқиндан ёрдам беради. Расмларни диққат билан кузатинг. Уларда қоғоз тасмалардан ясаладиган осма ўйинчоқларнинг намуналари кўрсатилган. Бунинг учун рангли қоғозлардан эни 5, 7 мм бўлган энсиз тасмалар қирқиб оласиз. Уларнинг рангига кўра танлаб, бир учини расмда кўрсатилгандек елимлайсиз. Сўнг, катта-кичиклигига кўра бир-бирига ёпиштириб чиқасиз.

Ён томондаги суратда эса доира кўринишидаги осма ўйинчоқни тузиш тартиби кўрсатилган. Унинг ҳар бир деталини алоҳида-алоҳида тайёрлаб, сўнг бириктириб чиқинг. Ўйинчоқни ип билан арча шоҳига илиб қўйиш мумкин.

* * *

Бу ўйинчоқни ясаш учун расмда берилган намунани бир неча марта катталаштириб андаза тайёрлаб оласиз. Шундай бўлакчалардан 12 та керак бўлади. Сўнг, ҳар бир бўлакчани қирқиб ҳосил қилинган тирқишга ўрнатиб чиқасиз. Натижада думалоқ кўринишдаги ўйинчоқ ҳосил бўлади. Унинг ичига чўнтак чироғининг лампочкасини ўрнатиб, ёқиб қўйсангиз, чиройли кўриниш ҳосил бўлади.

Агарда қоғоз қалин бўлса тирқиш ўлчами 0,2:1 мм гача бўлиши мумкин. Бу ўйинчоқни олти қиррали қилиб ҳам тайёрласа бўлади.

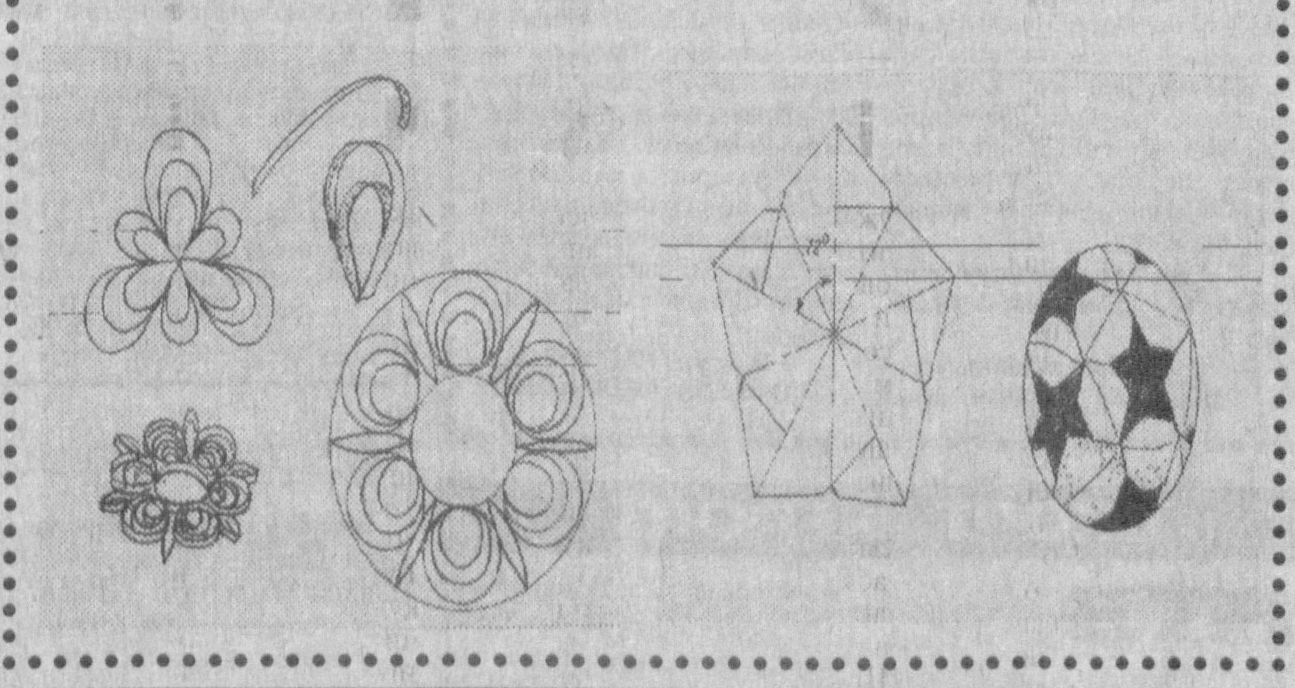

ҲАМ — ИБОДАТ, ҲАМ — САОДАТ

Аллоҳга ҳамду санолар бўлсинки, Рамазон — Аллоҳнинг раҳмати, мағфирати ёғиладиган ой кириб келадиган кунлар ҳам яқин.

Рамазон ойи шунчалар қадрлики, мусулмонлар шу ой шарофати билан Ислом динининг муҳим ибодатларидан бири — рўза тутиш шарафига муяссар бўладилар. Рўза — Парвардигорнинг ўз каломи орқали бизларга фарз қилинган ибодат.

Рамазони шарифдаги рўза ҳикматлари кўп.

Рўза инсонни сабр-бардошли бўлишига одатлантиради ва иродасини мустаҳкамлайди. Натижада рўзадор киши нафсининг хоҳишига қул бўлишдан қутилиб, унинг руҳи жасадига ҳоким бўлади. Рўза инсонни жисмоний ва ахлоқий жиҳатдан тарбияловчи муҳим омилдир. Рўзадор киши табиатдан мулойим, покиза, соф ниятли, раҳмдил ва ширинсухан бўлади.

Рамазон ойида овқатланишни маълум тартибда чеклаш, танамизнинг ички аъзоларида тўпланган, саломатлигимизга салбий таъсир кўрсатувчи хилтлардан (токсинлардан), рутубатлардан, тузлардан тозаланишига асосланган бўлиб, ҳам руҳан, ҳам жисмонан покланишимизга хизмат қилади. Хилтлар эса сизга маълумки, барча касалликларни келтириб чиқарувчи моддадир. Булар тўғрисида Пайғамбаримиз: «Рўза тутинглар, саломат бўласиз» ва яна «Ҳар бир нарсанинг закоти (покловчиси) бор. Очлик жасаднинг закоти-покловчисидир» — деб марҳамат қилганлар.

Рўза — ақлнинг чарҳидир. Буни Расулуллоҳ: «Кимки, қорни очса, фикри кенгайиб, кўнгли (қалби) равшанлашади», деб баён қилган бўлсалар, Луқмони ҳаким эса ўғлига: «Қорин тўйса, фикрни мудроқ босади, ҳикмат ўтмаслашади, жисм ибодатга сустлашади», — деб насиҳат қилган. Рўза тутган киши унинг рукн, суннат ва қоидаларига ҳам риоя қилишлари керак. Шу боисдан юртдошларимиз саломатлигини сақлаш нуқтаи назаридан рўза тутиш бўйича қуйидаги фикрларни эслатиб ўтишни лозим топдик:

● Меъда, ингичка ичак ва йўғон ичагида касаллиги бор беморларига рўза тутиш тавсия қилинмайди. Чунки, бундай одамлар ҳар куни камида 4-5 маҳал оз-оздан овқат еб туришлари ва шифокор буюрган парҳезга амал қилишлари керак бўлади.

● Моддалар алмашинуви бузилган, хусусан қандли диабети бор беморлар ҳам рўза тутмаганлари маъқул, чунки бундай беморлар ҳам тез-тез овқатланиб, дори қабул қилиб туришлари, парҳезга қаттиқ риоя қилишлари зарур бўлади. Акс ҳолда оч қолиш ва белгиланган маълум вақтда дори ичмаслик туфайли беморлар оғир аҳволга тушиб қолишлари мумкин.

● Сил, кўкйўтал, камқонлик, юрак, жигар, қон босими касалликларига чалинган беморлар, касалдан янги оёққа турганлар, операциядан чиққанлар, иситмаси бўлганларга ҳам рўза тутиш тавсия этилмайди.

● Ҳомиладор аёллар, чақалоғини эмизадиган оналар, ёш болалар, узоқ сафардагилар, узоқ вақт давомида сурункали касалликлар туфайли ҳолдан тойган одамлар, қариб ҳолдан тойган кишилар рўза тутмасликлари узрли сабаблардан ҳисобланади. Кишилар рўза тутишга имкониятлари бўлгандан кейингина қолдирган кунларини тутиб берсалар бўлади.

Муборак рамазон ойида тўғри овқатланиш саломатлик учун муҳим аҳамиятга эга. Шу боисдан рўзадор кишиларга қуйидаги маслаҳатларни эслатиб ўтамиз:

Айрим кишилар кун бўйи очиқиб қолмаслик учун саҳарликда, қовурилган ва ёғли, кучли таомларни истеъмол қиладилар. Бундай таомларнинг ҳазм бўлиши қийин кечади. Шу боис, ошқозонда заҳарли моддалар кўпайиб, у қон таркибига ҳам таъсир этади. Натижада ҳар турли касалликлар келиб чиқади.

Саҳарликда енгил, тўйимли, қувватни оширишга ёрдам берадиган таомлар истеъмол қилингани маъқул. Жумладан, ҳўл мева ва сабзавотлар, шакар ҳамда ёнғоқ мағзи туйилган нон толқони, гуруч толқони, лочира нон, туршак, асал, сариёғ ёки қаймоқ, сутли овқатлар, буғда димлаб пиширилган саҳарлик ва ифторлик пайтида овқатланишдан 20-30 дақиқа олдин бир пиёла илиқ сув, ҳўл мевалар, сабзавотлар ёки шифобахш шарбатлардан истеъмол қилиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Ифторлик таомлари ҳам кун бўйи очликда бўлган ошқозон учун оғир бўлмаслиги лозим. Булар унчалик ёғлиқ бўлмаган суюқ овқатлар, сутли овқатлар (ширгуруч, ширхўрда) ҳўл мева ва қуритилган мевалар, сабзавотлардан иборатдир. Агар юқорида айтилганларга амал қилиб рўза тутилса, иншооллоҳ, рамазон ойидан кейин ҳам киши ўзида салбий ҳолат сезмайди, кўп ҳолларда айрим дардлардан тузалиб ўзини яхши ҳис қилади.

Сафар МУҲАММАДИЕВ, доцент.

БУ ГАЛГИСИ ҲАМ ЎҒИЛ

Вильнюслик Дайве Стровинскенени дўстлари ҳазиллашиб футбол командасининг онаси дейишади. Бу айни ҳақиқат. У яқинда фарзанд кўрди. Буниси ҳам ўғил. Дайве бу галгиси қиз бўлишини жуда хоҳлаган эди. Ҳукумат кўп болалиларни унча рағбатлантирмайди. Не қилсинки, ўн биринчиси ҳам ўғил бўлди. Қаҳрамон она ҳукуматдан ҳамма қатори кўп болалар оладиган ёрдамнигина олаяпти холос. Аммо Литва банки бу оилага катта аҳамият кўрсатди. Уларга икки хонали уй совға қилди. Оила аъзолари маслаҳатлашиб бу уйни сотишди. Бу маблағга йиғганларини қўшишди. Қариндош-уруғлар ҳам қараб туришмади. Тўпланган пулга Стравинскенелар шаҳарнинг четроғидан етти хонали уй харид қилишди.

Турмуш чорраҳаларида

ОНА

Нима бўлди-ю, ўтлаб юрган сигир ариққа йиқилиб, икки оёғи синди. Сигир сўйилди. Кунига сут-қатиқ бўладиган дастурхондан барака кетди. Муборак буви набираларининг ярим ойдаёқ ранг-рўйи ўзгарганини кўргач, яна сигир олиш ҳаракатига тушди. Ўғли билан бозорга борди. Лекин бирортаям сигир кўнглига ўтирмади. Бувининг сигир олмоқчи бўлганини эшитган қудаси унинг олдига келди.

Кўпдан буён қудасининг сигирига ҳаваси келиб юрган Муборак буви хурсанд бўлиб, қудасини қўярга жой тополмади. Ўғлини зудлик билан қудасиникига юборди. Ўғли бузоқсиз қайтди. Елини осилган сигир келганини кўрган бувининг юраги орзиқиб кетди. Сигир дастлаб тўйиб-тўйиб овқат еди. Кечаси маърайвериб оила тинчини бузди. Эртасига овқат емай қўйди. Олдидан келганни сузиб, орқадан келганни тепишга одатланди.

Уйдагилар:

— Бунақанги жағи очиқ сигирни нега ҳам олдик, — дейишди. Учинчи куни тунда Муборак буви ўрнида ётолмади. Молхонага борди. Ой нур таратиб турарди. Буви маъраётган сигирга қаради. Қаради-ю, ўзини титроқ босди. Сигирнинг икки кўзидан ёш қуйиларди. Эри урушда ҳалок бўлган, уч фарзандини оғир йиллари оқ ювиб, оқ тараган Муборак бувининг кўнгли бузилиб кетди. «Боласидан онасини ажратмай мен ўлай» — деб қўйди ўз-ўзига. «Ахир, онаман-ку, бошқалар билмаса ҳам мен билишим керак эди-ку!»

Ҳали тонг оқармасидан Муборак буви қудасиникига, бузоқни олиб келгани кетди.

ЛОҚАЙДЛИК

Темир йўл бекати. Қуёш чарақлаган кун. Йўловчилар суҳбатлашиб туришибди... «Электричка» келишига ҳали ўн дақиқа бор. Бир вақт бекат ёнида қўнғир тусли ит пайдо бўлди. Ит йўловчилардан чўчиб темир йўл устидан ўта бошлади. Навбатдаги темир йўл изи олдида тўхтади. У ёқдан бу ёққа зир югурди. Охири ундан ўтди. Кейин негадир яна орқасига қайтди. Яна издан ўтмоқчи бўлди. Касалвандми ёки очми — ҳар қалай, бу сафар темир йўл изидан ошиб ўтишга кучи етмади, осилиб қолди. Буни кўрган йўловчилар бир-бирларига:

— Ҳозир ўтиб кетади, — дейишди.

Мана узоқдан поезд ҳам кўринди. Ит бўлса талвасага тушди. Йўловчилар итга хуштак чалишди, бақиришди. Олдига ҳеч ким бормади. «Ҳозир қочиб қолади» деган ўйга боришди. Поезд икки-уч метр қолганда, улар хато қилганликларини англадилар. Ит ўтолмади, — поезд тагида қолди. Сакраб юрган итнинг мажақланганини кўрган йўловчилар ўринларидан туриб кетдилар. Ҳозиргина шодлик жилоланаётган юз-кўзлари тундлашди. Улар бир-бирларининг кўзларига қарай олмадилар.

СОҚЧИ

Учоққа ўт ёққан Раъно кутилмаганда ўғли чириллаб йиғлаётганига ҳайрон бўлди. Югурди. Бешик ёнида мушук миёвларди.

— Боламнинг ўтакасини ёрган сенми? Ҳув балога йўлиққур! Раъно қўлига илинган супургини мушукка отди. Мушук ташқарига чиқиб кетди. Раъно ўғилчасининг юз-кўзларидаги ёшни меҳр билан артди. Кўкрагини тутиб атрофига қаради. Бир маҳал шифтга қаради-ю, қўрқиб кетганидан кўзларини чирт юмиб олди. Шифтда кўлвор илон осилиб турарди. Бақириб юборди. Томорқада ишлаётган Раҳим хотинининг овозини эшитиб, югуриб келди. Икковлашиб илонни ўлдиришди.

Мушук бир неча кун Раънодан ўзини олиб қочиб юрди. Кунларнинг бирида Раъно хонага кирган эди, бешик, ёнида ястаниб ётган мушукка кўзи тушди. Ўғилчаси бўлса, ширин уйқуда. Мушук ўрнидан турди-да, жунларини хурпайтириб олди. Раъно бўлса, орқасига қайтиб, эшикни ёпти-да: «Ҳа, соқчи бўлмай қуриб кетмагур», — деди қувонч билан.

Холхўжа МИРЗАЕВ.

QISH ALOMATLARI

Bobo dehqonlaru bog'bon ila cho'ponlar ob-havo ravishini, iqlim tarzini ming bir amaliy va hayotiy tajribaga tayanib, oldindan bexato aytib beradilar. Bunda quyosh tarzi va bulutning o'zgaruvchan «avzoyi»ga qarab xulosa chiqarilgan. Quyida o'quvchilar etiboriga qishning qanday kelishini oldindan belgilovchi dehqoncha bashoratlaridan ayrimlari havola etiladi . Kuzda barglar shitob bilan to'kila boshlasa ham qish qattiq keladi. Tuman erta tongda pastlab harakat qilib, yerga singib ketsa, havo ochilib ketadi, yuqoriga ko'tarilsa, yomg'ir yog'adi Qora bulut pastlab, tez o'tsa, yog'ingarchilik cho'ziladi.

Ertalabki shudring kunning ochilishidan darak beradi.

Yomg'ir yirik-yirik tomchilasa, tez tinadi, aksincha maydalab, sekin yog'sa, uzoq cho'silib yog'adi.

Suv yuzi ko'piklanib tursa ham yog'ayotgan yomg'ir uzoq davom etadi.

Qishda daryo suvi kamaysa yomg'ir yog'adi, ko'paysa, havo ochiq bo'ladi. Kuzda chumoli uyumi ko'p bo'lsa, qish qattiq keladi.

Qoramollar to'dalashsa yomg'rni kutavering.

Sigirlar yerga yotib olsa, havo iliydi, deyavering.

Миллий удумларимиз

ИРИМЛАР СЕҲРИ

Эрта турган кишига Аллоҳ Таоло ризқ-насиба беради, дейилган муборак ҳадисларда. Ҳозирги пайтда эса бунга илмий талқин берилиб, бошқача фикрлар зуҳур этилмоқда. Чунончи, эрта турган инсон тонгги азон айтиладиган вақтда коинотдан келадиган соғлом нурларни (таъбир жоиз бўлса) бош қисмининг тепасида жойлашган чакраси билан қабул қилар экан. Ана шу қувват манбаи унинг бу кунги қиладиган ишларининг ривожини, кайфиятини белгилайди. Одатда ота-боболаримиз кеч оқшом ухлашнинг ёмон бўлишини, киши оғир тортиб қолишини айтганлар. Бу вақт қуёшнинг ботишига яқин бўлганлиги сабабли, кун бўйи биз билан бирга бўлган қувват манбаи шу вақт оралиғида яна коинотга қайтиб кетар экан. Бундан чиқди тик турган, ўтирган одамнинг яна ўша тепада жойлашган чакрасидан қувватнинг маълум қисми бугунги қилган савобу-гуноҳ ишлари ҳақидаги маълумотларни ўзи билан бирга олиб кетади. Ётган одамлар эса бир варакайига «еттита чакра»сидан қувват кўпроқ сурилади-ю, у эса ҳолсизланиб, боши оғриб ўрнидан туради. Шунга кўра кексаларимиз, номози шомда ухламагин, ёмон бўлади, деган гапни тез-тез такрорлаб турганлар чоғи.

Бундан ташқари, олинган тирноқ ва ортиқча сочларни ҳам дуч келган ерга ташламаслик лозимлигини ҳам кўп эшитганмиз. Нега, деб сўралганда, «ёмон бўлади» деб бир оғиз сўз билан жавоб беришган. Маълум бўлишича инсон танасидан узиб, қирқиб, кесиб олинган, чиққан ҳар бир суюқлик ва шу кабиларда у ҳақдаги маълумот мавжуд бўлиб, ўзаро боғлиқлик 6 ойгача сақланиб қолар экан. Шунга кўра, агарда ана шу нарсалар ердан кўтарилаётган салбий қувватли ёки ифлос муҳитга тушиб қолса, ўша киши касал бўлиб қолиши мумкин. Баъзан фалончининг боласи азиз жойда ўйнаган экан, қўл-оёғи шол бўлиб қолибди, кўзи кўрмайдиган бўлиб қолибди ва шу кабиларни эшитиб қоламиз. Ўз-ўзидан маълумки, ана шу жойларнинг хосияти ўзгача бўлиб, халқимиз бу улуғ, азиз жойга кун қизиганда, намози шомда борманглар деб фарзандларига бекор уқтирмаган.

Бундай мисоллар кундалик турмушимизда тез-тез учраб туради. Афсуски, айримларига ҳамиша ҳам риоя қилавермаймиз. Ана шундай ишлардан яна бири ҳурматли ва мўътабар аёлларимиз билан боғлиқ бўлиб, оила бошига тушадиган кўпгина бахтсизлигу, кўнгилсизликларга уларнинг ўзлари сабабчи бўлишлари мумкин экан. Чунончи, «Расулуллоҳ ўқиб юрган дуолар» (Тошкент-Ёзувчи - 1992) номли рисоланинг 118-саҳифасида «Дуо орқага қайтарилмайдиган ер ва замонлар» ҳақида сўз юритилган. Рисолада кўрсатилишича ёмғир, қор ёғаётганда, шамол эсаётганда айтилган қарғишлар, дуолар ортига қайтмас экан. Бу сиз нима деган бўлсангиз- эртами-кечми айтилган одамга бориб тегади, деганидир. Шунинг учун ҳам муҳтарама оналаримиз ўз болаларини, ҳатто турмуш ўртоқларини ҳам қўшиб қарғайдилар. «Илоё жувонмарг бўл, қўл-оёғинг узилиб тушиб, акашак бўлиб қолмаса, у дунё, бу дунё рози эмасман» ва шунга ўхшаш тепа тегмаган қарғишлар. Баъзи оёқ остида ўралашиб юрган мушук, товуқ, итларни ёки сигир-бузоқларни ҳам «Ҳу эгангни егур, эганг ўлиб, эгасиз қол» қабилидаги қарғишлар билан «сийлайдилар» Уларнинг эгаси ким? Яна уч кишининг: мусофир, мазлум, етимнинг қарғишию дуоси ижобат бўлади, дейилган рисолада. Кексаларимиз, қарғиш олма - дуо ол» деб бежиз айтишмаган. Одатда янги туғилган чақалоқни кўргани келишганда уни бир сидра назардан ўтказишади. Бордию, унда кекса киши бўлса айрим урф-одатларга риоя қилинади. Бўлмаса - бола кўпчиликнинг назарини кўтара олмай касал бўлиб қолади. Шунинг учун ҳам ёш боланинг юзига қора куя суртиб қўйилган... Бунда дастлаб кўз ўша қора куяга тушади ва кишининг қалбидан чиқадиган зўр меҳр тугёнини босиб қолади. Акс ҳолда ҳар бир меҳмон ўзича меҳр билан ширин чақалоқни, ҳатто 4-5 ёшли болаларни ҳам қучоқлаб суйса, эркаласа болага зўрлик қилади. Шу ўринда ўзингизнинг жажжи болаларга нисбатан қалбингизда ҳосил бўлган руҳий ўзгаришни эсингизга олинг.

Ҳар бир одамда бир-бирига сира ўхшамаган, меҳр зоҳир бўлади ва бу болага турлича таъсир этади. Кўчақўйда чиройли, жажжи болаларни кўтарганимизда ҳам ана шундай жараённи бошимиздан кечирамиз. Бундай ҳолларда болаларга тумор, кўзмунчоқ тақиб қўйиш лозим бўлади. Кўпинча болалар қўлларидаги кўзмунчоқнинг ўзи ёки оқ кўзчалари ситилиб, синиб кетганлигини кўрганмиз. Ҳа энди синди-да деб қўя қолганмиз. Бу мунчоқ анча-мунча кўзларнинг қувватини ўзига жамлаб, охир оқибат синиб тушади. Шунинг учун ҳам болаларнинг қўлларидаги мунчоқларини 3-4 кунда алмаштириб туриш, сувга солиб қўйиш ёхуд оқар сувга ювиб олиш фойдали.

Ҳамиша болаларингизнинг юз-кўзларини силаб-сийпаб қўйишни одат қилинг. Ҳар бир киши албатта, дастлаб боланинг юзига, сўнг Сизга қарайди. Сиз эса, унинг кўзи ўпириб кетган жойни ўз қувватингиз билан тўлдириб турасиз. Ҳеч қачон отанинг меҳри, қуввати онанинг меҳри, қуввати ўрнини боса олмайди. Аёлларимизда Аллоҳ Таоло томонидан берилган илоҳий ҳислатлар мавжуддир. Ҳатто 30-60 ёшга чиққан кишиларимизнинг ҳам оналари бошларини тиззаларига қўйиб, силаб қўядилар. Шунинг ўзи ҳам анчагина касалликларнинг олдини олиб, соғломлаштиради. Чунки, бола 60-70 ёшда ҳам барибир ота-она учун болалигича қолаверади.

Ҳошимжон ЭГАМОВ.

ҲАР БИР ИЖОДКОР - ЭЪТИБОРДА

«Халқлар дўстлиги» нишондори Ҳамза номидаги санъатшунослик илмий-тадқиқот институти 1928 йилда ташкил этилган. Бу институт даставвал ўқув-илмий муассаса сифатида фаолият кўрсатган эди. Ўзбек композиторлик санъатининг илк қалдирғочлари М.Ашрафий, М.Бурхонов,Т.Содиқов, Б.Зокиров ва бошқалар шу институтнинг биринчи толибларидир. 1992 йилда бу даргоҳга Ўзбекистон Бадиий Академияси Санъатшунослик илмий-тадқиқот институти мақоми берилди. Унинг бугунги кундалик ҳаёти ва фаолияти ҳақида институт директори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, санъатшунослик доктори, профессор Тўхтасин ҒОФИРБЕКОВ билан суҳбатлашдик.

— Санъатшунослик институтининг бугунги фаолияти ва асосий йўналишлари, вазифалари хусусида гапириб берсангиз...

- Институт илмий йўналиши Р.Успенский, В.Пугаченкова, В.Воҳидов, Л.Рампель, Р.Тоқтош ва яна қатор олимларнинг фаолияти билан узвий боғлиқ. Бугунги кунда институтда археология, меъморчилик, театр, мусиқа, кино, телевидение, халқ амалий санъати, тасвирий санъат, маданиятшунослик, мерос ва замонавийлик, маданият ва санъат йўналишлари бўйича илмий изланишлар олиб борилмоқда. Ўтмишсиз келажак бўлмаганидек, халқимизнинг санъатшуносликка даҳлдор барча жабҳаларининг тарихини мукаммал ўрганиш, ўсиб келаётган ёш авлодга қадимий санъатшуносликдан сабоқ бериш ва халқимизга кўрсатиш олимларимизнинг эзгу ниятларидир.

Мазкур даргоҳ фаолияти маънавиятимизда қанчалик муҳим аҳамиятга эга эканлиги маълум. Бу ерда республика санъатини тараққий эттиришга муносиб ҳисса қўшиб келаётган олимлар ишлашади.

—Илмий кадрларнинг бугунги ва кейинги авлодларини тарбиялаб вояга етказиш, илмий изланишлар самарадорлигини оширишнинг муҳим омилларидир. Шу борада нималар дея оласиз?

- Собиқ Иттифоқ даврида илмий иш ёқлаш учун Москвага қатнаш, сарғайиш, «Қизил империя»нинг махсус чиғириқларидан ўтиш керак эди. Мустақиллик шарофати билан 1992 йилдан институтимизнинг ихтисослашган илмий Кенгаши Узбекистон, Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистон олимларини бирлаштирган минтақавий Кенгашга айлантирилди. Институт кенгашида шу кунгача 16 та фан номзоди, 7 та докторлик илмий иши ёқланди. Ҳозирги вақтда Марказий Осиё, Россия, Кавказ орти ва қатор чет мамлакатлар (Судан, Иордания, Сурия, Яман, Ҳиндистон, Корея, Япония ва бошқа мамлакатлар) фуқаролари илмий изланишлар олиб бормоқдалар. Айни пайтда санъатшунослик фани тараққиётининг муҳим омили бўлган халқаро алоқалар йил сайин ривож топмоқда. 1989 йилда санъатшунослик илмий-тадқиқот институти билан Сока Университети (Токио) ўртасида Узбекистон ва Япония ерларида археологик тадқиқотлар юзасидан икки томонлама шартнома имзоланган. Шартномага асосан икки мамлакат олимлари қадимий Далварзин тепалигида ноёб топилмаларни қазиб олиш ва тарихини чуқур ўрганиш билан шуғулланадилар. Бунинг натижасида Далварзин тепа шаҳристони (қадимшунослик тадқиқотлари якунлари) номли мужассамлашган китоб бир йўла тўрт тилда (ўзбек, рус, япон, инглиз тилларида) нашр этилди.

Республикамиз Президенти расман қабул қилган ливанлик дунёга машҳур сармоядор ношир Муҳаммад Таҳсин Салоҳ ал-Ҳаёт томонидан «Ўзбекистонда меъморчилик обидалари» ҳақида китоб нашр этиш режалаштирилди. Ушбу китобнинг асосий матнини тайёрлаш йўлида институтимизда қизғин илмий изланишлар олиб борилмоқда.

Институт олимларининг Осиё ва Оврупо мамлакатларининг Узбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчилари билан изчил мулоқотлари Фарангистон, Туркия, Ҳиндистон, Олмония, АҚШ ва бошқа мамлакатлардаги касбдошлари билан янги-янги илмий алоқаларга замин бўлмоқда.

- Институтда аспирантура, талабгорлар гуруҳи (сиртқи бўлимда аспирант-тадқиқотчилар), докторантура (докторликка даъвогарлар) фаолият кўрсатмоқда. Шу билан бирга: Исломгача қадар маданият, қадимий ва ўрта асрлар санъати ёдгорликлари коллекциясини қайта таъмирлаш, кимё ва сурат лабораториялари, овоз ёзиш студияси, кутубхона, XIX-XX асрлар мусиқа мероси ёзувларига эга фонотека ишлаб турибди. Докторантурага хориж мамлакатларидан мутахассислар жалб қилинмоқда.

1992-93 йилларда барча бўлимлар орасида илмий лавозимларга танлов ўтказилди. Ҳар бир бўлимнинг йўналишлари санъатшунослик тарихини ўрганишга қаратилди. Ёш санъатшунос кадрларга олиб бораётган тадқиқотлари устидан устиворлик ва бошқа имтиёзлар яратиб берилди. Институтда биринчи марта «Санъатшунослик ниҳоллари» китоби чоп этилди. Институт олимлари тайёрлаган ҳамда ЮНЕСКО ҳомийлигида «Амир Темур жаҳон тарихида»,«Бухоро-2500 йил»,«Хива-2500 йил» номли китоблари Республикамиз Президенти ва ЮНЕСКО бош директори Федерико Майор сўзбошлари билан Парижда ўзбек, рус, француз, инглиз тилларида нашр этилди. Атоқли мусаввир Чингиз Аҳмаровнинг 85 йиллик юбилейига бағишланган илмий конференция, хотира кечаси, кўргазмаси бўлиб ўтди. Маданиятимиз тарихида илк бор «Шарқ тароналари» кўрик фестивалида бизнинг мусиқашунос олимларимиз иштирок этдилар. Шунингдек, Хива ва Бухоро шаҳарларининг 2500 йиллик тўйларида олимларимиз ўз маърузалари билан қатнашдилар. Атоқли ёзувчиларимиз Чўлпон, Фитрат ва мусиқашунос олим Юнус Ражабийнинг юбилейлари ўтказилди. Яқин кунларда бўлиб ўтадиган Аҳмад ал-Фарғонийнинг 1200 йиллик, Алпомишнинг 1000 йиллик анжуманига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Буларнинг ҳаммаси институт илмий жамоасини янги-янги изланишларга руҳлантиради.

Шу билан бирга илмий ишлар кўлами ва кадрлар иқтидорини оширишнинг ўзига хос муаммолари ҳам мавжуд. Чунончи, экспедиция, сафар ва нашрларга маблағ етишмайди. Шу боис қўлёзмаларимиз узоқ туриб қолмоқда. Оқибатда китобларимиз китобхонларга кечроқ етиб бораяпти. Олимларимизнинг саломатликларини тиклаш учун етарли шарт-шароитлар йўқ. Ижодкор учун изланишлар уфқини кенгайтириш йўлида маҳаллий ҳокимиятлар, жамоат ташкилотларимиз анчагина ишлар қилишлари мумкин. Бироқ, ҳозирча биз буни сезаётганимиз йўқ.

Бизнинг санъат даргоҳимиз билан бевосита манфаатдор ташкилотлар, муассасалар ишлаб чиқариш даргоҳлари ўртасида мустаҳкам амалий алоқалар ўрнатилиши, санъат меҳнат жамоалари иш фаолиятини кескин жонлантириш, эътибор талаб соҳаларга жамиятимиз барча кучларини, моддий ва маънавий омилларини сафарбар этиш борасида ҳали кўп ишлашимиз керак.

Сарвара ЖЎРА қизи.

ЧАҚҚОНЛАР ВА СОҒЛОМЛАР МУСОБАҚАСИ

Суратларда: Наманганлик фермер Бахтиёр Бозоров, (ўнгда) курашда ғолиб бўлди.

Оилавий мусобақа ғолиби наманганлик Муҳаббат ва Вячеслав Кондаковлар оиласи.

Е.ОНИШЕНКО олган суратлар.

Руҳ ва тананинг тетиклиги довюраклик ҳамда чаққонлик азал-азалдан севилиб, қадрланиб келинган. Бундай фазилатлар бугунги кунда ҳам қадрли, ардоқли. Чунки мустақил мамлакатимизга бақувват, соғлом ва довюрак одамлар керак. Навоий шаҳрида меҳнаткашларнинг «Саломатлик» республика спортакиадаси очилган дамлардаёқ бизнинг хаёлимиздан худди ана шундай ўй-фикрлар ўтди. Кучлилик ва чаққонликда бир-бирлари билан мусобақалашиш учун бу ерга Ўзбекистоннинг барча вилоятлари ва Қорақалпоғистон республикасидан 20 дан ортиқ спортчилар тўпланишди.

Ҳашаматли спорт саройига йиғилган мусобақа қатнашчилари ва кўп сонли томошабинларни Навоий вилояти ҳокими Ҳ. Ғаффоров, Ўзбекистон Спорт давлат қўмитаси раиси Б. Мақситов, касаба уюшмаларига қарашли Жисмоний тарбия-спорт жамиятлари Марказий Кенгаши раиси В. Бойко «Саломатлик» спартакиадаси очилиши билан қизғин табрикладилар.

Спортнинг олти тури бўйича спартакиада курашлари тўрт кун давом этди. Бу курашлар қанчалик қизғин ва машаққатли ўтмасин, ғалаба қувончлари барибир ҳузурбахш ва тотли бўлди. Назаримизда спартакиаданинг асосий қиймати, моҳияти шундаки, у яна бир бор соғлом турмуш тарзи идеали бўлиб хизмат қилади. «Саломатлик» спартакиадаси мусобақаларининг асосий турларидан бири — оилавий командаларнинг «Адам, ойим ва мен — спортчилар оиласимиз» шиори остида курашлар ўтказганликлари ҳам чуқур мажозий маънога эгадир.

Бу мусобақаларда Наманагандан келган Кондаковлар оиласи ғолиб бўлди. Онаси — Муҳаббат, отаси — Вячеслав ўрта мактаб ўқитувчиларидир. Ўғил — Серёжа эса 5-синф ўқувчиси. Оилада яна 9 яшар Вадим ва кичкинтой Владислав ўсиб-улғайиб келишмоқда. Ўн тўрт ёшли катта қизи Татьяна эса яқинда ёзги биатлон бўйича спорт устаси бўлди. Биатлон мусобақасида тез чопа билиш ва мерганлик билан ота билиш керак. Ана шундай ажойиб оила бу.

Навоийлик Тимонинлар, паркентлик Киршинлар оилалари ҳам барчанинг ҳавасини келтирди. Киршинлар оиласи — Ирина, Евгений ва уларнинг ўғиллари Максим эса спортдан ташқари маккажўхори поясидан чиройли буюм тўқиш билан шуғулланадилар. Бунинг устига уларнинг бу ишлари севимли машғулот бўлибгина қолмай, оиланинг қўшимча даромад манбаи ҳам. Оила аъзоларининг антиқа буюмларига ҳатто донги кетган «Совпластитал» қўшма корхонасидан ҳам буюртмалар келади.

«Саломатлик» спартакиадаси ташкилотчилари — Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши, Спорт давлат қўмитаси ва Республика «Камолот» ёшлар жамғармаси курашлар дастурига оилавий мусобақаларни қўшиб жуда тўғри иш қилдилар — ахир келгуси йил Оила йили деб эълон қилинган-ку. Бу спартакиада қатнашчиларинингина эмас, балки минбарларда ўтирган кўпчилик мухлисларнинг ҳам фикридир.

Спартакиаданинг тўрт куни тез ўтиб кетди. Мана, ниҳоят ҳакамлар ҳайъати (дарвоқе, Навоий вилояти ҳокими Ҳ. Ғаффоров «Саломатлик» спартакиадасининг бош ҳакамидир) натижаларни якунлади. Тўпланган очколар сони йиғиндиси бўйича Навоий вилояти биринчи ўринни эгаллади («Уз уйингда деворлар ҳам ёрдам беради», деб шуни айтадилар-да), иккинчи ўрин Тошкент вилоятининг аҳил командасига насиб этди, шоҳсупанинг учинчи поғонасига сурхондарёликлар кўтарилдилар.

Спорт турлари бўйича совринли ўринлар қуйидагича тақсимланди:

Кичик футбол
1. Қашқадарё вилояти;
2. Тошкент вилояти;
3. Сурхондарё вилояти.

КУРАШ (фарғонача усул)
1. Тошкент вилояти;
2. Андижон вилояти;
3. Наманган вилояти.

КУРАШ (бухороча усул)
1. Навоий вилояти;
2. Сурхондарё вилояти;
3. Қорақалпоғистон республикаси)

ТЕННИС
1. Самарқанд вилояти;
2. Фарғона вилояти;
3-4. Андижон ва Навоий вилоятлари.

Оилавий мусобақалар
1. Наманган вилояти;
2. Навоий вилояти;
3. Тошкент вилояти.

ШАХМАТ
1. Фарғона вилояти;
2. Тошкент вилояти;
3-4. Наманган ва Сурхондарё вилоятлари.

Энди спартакиада иштирокчилари ҳақида бир неча оғиз гапириб ўтсак. Бу ерда қатнашган энг ёш спортчилардан бири фарғоналик Полина Кравец бўлди. У дорилфунуннинг 3-курсида ўқийди, инглиз тилини жуда яхши билади, компьютерга қизиқади. Олти ёшидан теннис билан шуғулланади. Отаси Олег Алексеевич устозлик қилади. Полина спорт усталарига номзодлик топшириқларини бажариб бўлган. Спартакиадада биринчи ўринни олди.

Шахматчи Абдуманнобжон Каримов яқинда 60 ёшга тўлди. У Андижондан келган. Уни муборак умр тўйи билан табриклаб, ўзи ва оиласи ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик.

— Мактабда ўқиб юрган кезларимдан шахматга қизиқаман. «Гидромаш» заводида муҳандис бўлиб ишлаганман, сўнг 20 йилдан кўпроқ вақт мобайнида ёшларга тарбия берганман. Билим юртларида дарс берганман. Андижон шаҳри ва вилояти чемпиони бўлганман. Бешта фарзандим бор. Уч ўғлим: Абдурашид ва Абдумажид биринчи разрядли шахматчилар. Кенжа ўғлим Абдулатиф эса мени қувиб етиб олди. У ҳам шахмат бўйича спорт усталигига номзод. Қизларим Мавжуда ва Муножот ҳам акаларидан ортда қолишмаяпти: улар ҳам шахмат бўйича биринчи разрядли спортчилардир. Мавжуда яқинда «Меҳнат резервлари»! республика спрот жамиятининг чемпиони бўлди.

Андижонлик шахматчи Каримовлар оиласи ана шундай ажойиб ва ҳавас қилса арзигулик.

Спартакиаданинг ёпилиш кунида ғолибларга дипломлар, ёрлиқлар, мукофотлар ва қимматбаҳо совғалар топширилди. Лекин яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчимизки, «Саломатлик» спартакиадасининг асосий мақсади меҳнаткашларни соғломлаштириш, давлатимизнинг диққат марказида турган ижтимоий вазифа — ҳар бир инсон, ҳар бир оиланинг сиҳат-саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш вазифасини маълум даражада бажаришдан иборат эди, шунга эришди.

Ҳикоямизнинг сўнггида мусобақалар ғолиби бўлган Навоий вилояти командасининг олижаноб ҳиммати ҳақида хабар беришни истардик. Команда аъзолари асосий мукофот — ял-ял ёниб турган гиламни якдиллик билан «Меҳрибонлик» болалар уйига совға қилишга қарор қилдилар.

Екатерина БЕЛУГИНА, Александр СИЛЕЕНКОВ.

ЎЗБЕКИСТОННИ ТАНИЙ БОШЛАДИЛАР

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган юртдошимиз Фазлиддин Ҳусанов фавқулодда истеъдод эгаларидан биридир. Шу йил июнь ойида Америка Қўшма Штатларидаги Солк-Лейк-Сити шаҳридаги ўтказилган Халқаро мусиқа танловида Фазлиддин иккинчи фахрли ўринни эгаллади. Океан ортидаги олис мамлакатта жаҳоннинг турли бурчакларидан тўпланган моҳир 36 ижрочи орасида ғолиблик шоҳсупасига кўтарилиш ўз-ўзидан бўлавермайди. Бунинг учун истеъдод ва маҳоратдан ташқари мустаҳкам ирода, катта сабр-чидам, тинимсиз меҳнат зарур. Мана шу фазилатларни ўзига жам эта олган Фазлиддин улкан анжуманда Моцарт, Шопен, Лист, Скрябин асарларини ижро этганда зални тўлдириб ўтирган мусиқа ихлосмандлари уни гулдурос қарсаклар билан олқишлаб, юксак маҳоратига қойил қолганлигини билдирдлар.

У азим Тошкентнинг шундоққина ёнбошидаги муътабар маскан — Занги ота туманида туғилиб ўсди. Пойтахтимиздаги Успенский номли махсус мусиқа мактаб-интернатида таълим олди. Узбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи, моҳир мураббий Тамара Афанасьева Попович унга узоқ йиллар устозлик қилди. Тиришқоқ шогирд ўзига билдирилган юксак ишончни оқлай олди. Ватанимиз шуҳрати довруғини жаҳон кенгликларига олиб чиқишга муяссар бўлди.

Бундан бир йил муқаддам немис мусиқашуноси, Рейнхард Беккер республикамизга келган эди. У сафар чоғида Фазлиддин таълим олаётган мусиқа мактабида ҳам бўлиб, ёш ижрочилар билан жиддий қизиқди. Олимга айниқса, Евгений Мурский ҳамда Фазлиддинларнинг санъати, маҳорати маъқул бўлди. Уларни Олмонияга ўқишга таклиф қилди. Шу баҳона бўлиб, ҳозир у Троссинген шаҳридаги олий мусиқа мактабида таҳсилини давом эттирмоқда.

Ҳар бир сўзни ичидан «суғуриб олишга» тўғри келади.

Фазлиддиндан Германиядаги ўқиш услуби, таълим усуллари, йўналишларини сўраймиз.

— Услуб ҳамма жойда бир хил. Фақат шарт-шароитларда фарқ бор. Немислар мусиқа мактаби талабаларига математика, физика, кимё каби фанларни мажбуран ўқитиб ўтирмайдилар. Асосий диққат-эътибор санъатга, ижро маҳоратига қаратилади. Тўғри, мусиқа тарихи ўргатилади. Мураббийлар ҳам биздагидек талабчан эмас. Ижрода мажбурий дастур йўқ. Ўқувчи тўла эркин. Мустақил изланиши, ўз йўлини тўғри топиши учун, ўзлигини топиши учун катта аҳамият берилади.

— Уйдан, оиланинг иссиқ бағридан узоқда яшаш осон эмас. Нима бўлганда ҳам бегона юрт... Ўқиш даврида қийинчиликлар сезилмаяптими?

— Давлатимиз шароит яратиб бераяпти. Навоий кон-металлургия комбинати менга ҳомийлик қилади. Улардан миннатдорман.

— Сиз кўпроқ Европа бастакорлари асарларини ижро этарказсиз. Уларнинг оҳанглари қанотида жаҳонга танила бошладингиз. Энди ўзбек бастакорларининг асарларига муносабатингизни айтсангиз. Ўзбек оҳангларини ҳам чалгингиз келадими ?

— Албатта. Мен Сайфи Жалил, Рустам Абдуллаев каби

бастакорларимиз яратган айрим куйларни севиб ижро этаман. Пианино якка ижрочига мўлжалланган чолғу тури. Мусиқа басталанаётганда унинг бутун имкониятларини ҳисобга олиш зарур. Бизда эса ана шу меъёрлар асосида махсус яратилган асарлар ҳали кам. Мен мустақил давлатимизда ҳам пианино учун махсус куйлар, мустақил симфониялар, сонатлар яратилишидан умидворман. Уларни ижро этиш ва халқаро кўрикларга олиб чиқиш эзгу орзуларимидан бири.

— Хориждаги концерт пайтларида кўпроқ нималарни ўйлайсиз ?

— Чет эллардаги концертларда Узбекистон номидан қатнашаётганимдан ҳамиша фахрланаман. Дастлабки пайтларда хорижликлар юртимизни яхши билмаслигини сезиб, ҳайрон қолдим. Узбекистонданман десам, Покистон ёки Афғонистонми деб сўрашади. Бу ғашимни келтириб юрди. Қизиғи шундаки, хорижда Самарқандни, Бухорони яхши билишади. Миллий буюмларимизни қиммат баҳоларда сотиб олишади. Қора соч, қора кўзларимга қараб,француз ёки италян бўлсанг керак, дейишади. Лекин, худога шукур, кейинги пайтларда Ўзбекистонимизни таний бошладилар.

Жасур РАСУЛТОЕВ, Ортиқбой АБДУЛЛАЕВ.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ЯНГИЛИКЛАРИ

Қозоғистонда уюшган жиноятчилик, коррупция ва порахўрликка қарши қаратилган Президент Н.Назарбоевнинг фармони чиққан. Энди амалдорларнинг фаолияти қаттиқ назорат қилинади. Бирорта шахс кимдир пора ёхуд совға таъма қилаётганлиги ҳақида тегишли жойга хабар берса бўлгани, ўша амалдор жуда бўлмаганда ишидан ажралади. Мансабдор шахслар азартли ўйинлар (карта, биллиард ва ҳ) ўйнамасада, ўша ўйинлар ўйналаётган хонада бўлса ҳам жавоб беради. Маълум бўлишича, амалдорлар кўпинча шунинг баҳонасида пора олар эканлар. Республикада порахўрликнинг энг юқори нуқтасига чиққанлиги юқоридаги фармонни қабул қилинишига сабаб бўлган.

***

Қозоғистондаги «Азамат» халқ ҳаракатининг раисдошлари Мурат Авезов ва Петр Своиклар ҳаракатнинг фаолларидан бири таниқли олим Жамол Абелсеитовнинг ноҳақ ўн беш кунга қамалганлигидан норози бўлиб, мана бир ҳафтадирки, очлик эълон қилганлар. Улар Президентнинг шу йил 17 майда «Митинг ва намойишлар ўтказиш» ҳақидаги фармонини қайта кўриб чиқишни талаб қилмоқдалар.

***

Тожикистон Президенти И.Раҳмонов Эронда бўлган вақтида мухолифат раҳбарларидан бири Ҳожиакбар Тўражонзода республикага қайтса, унга мамлакатнинг кучли вазирликлари устидан назорат қилувчи Бош вазирнинг биринчи ўринбосари лавозимини эгаллаши мумкинлигини билдирган ва бу таклифга Тўражонзода рози бўлган эди. Бироқ Президент шу вақтгача бу масалага оид фармонини имзоламаган. Матбуот котиби Зафар Саидовнинг айтишича, кейинги пайтдаги ноxуш воқеалар бунга имкон бермаган. Беш йиллик саргардонликдан собиқ муфтийнинг Ватанига қайтиш кунлари яқинлашган кўринади.

***

Тожикистоннинг Бирлашган Араб амирликларининг Шаржа шаҳрида ҳалокатга учраган самолётда яккаюягона омон қолган киши - штурман Сергей Петров маҳкама олдида жавоб беришга тайёр эканлигини билдирган.

● SPORT ● СПОРТ ● SPORT

КАРАТЭ

Тошкентдаги МҲСК залида ўсмир ёшлар ўртасида каратэ бўйича Узбекистон кубоги мусобақалари бўлиб ўтди. Беллашувлар каратэнинг икки тури - кумите ва ката бўйича ўтказилди. Унда Фарғона, Андижон, Қашқадарё, Наманган, Сурхондарё вилоятлари, Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятининг кўплаб клубларидан 400га яқин ёш каратэчилар иштирок этишди.

Кумите тури бўйича 9,10,11,12, ёшли спортчилар орасида пойтахтимиз вакилларига тенг келувчи рақиб топилмади. Бу ёшдагилар ичида «Олимпия» клуби каратэчилари С.Ниёзхўжаев, С.Носиров, «Каратэ» клубидан Гумиров, «Шарқ» клуби аъзоси Р.Бекмаевлар бош соврин эгалари бўлишди. 13 ёшлилар ичида Тошкентдаги «Олимпия» клуби вакили Ринат Кутуев, «Каратэ» клуби тарбияланувчиси Илҳом Каримовлар ўз вазнларида мусобақа шоҳсупасининг юқори поғонасини банд этишди. 14-16 ёшдагилар баҳсида биринчи ўринни ўз вазнларида Тошкентдаги «Олимпия» клуби аъзолари Марат Нафиков (35 кг), Фазлиддин Сатиев (50 кг), У.Мададқулов (65 кг), Павел Березутский (75 кг), Фарғонанинг «Фарғона» клубидан Дамир Ҳусаинов (40 кг), Данила Минеев (60 кг), тошкентлик Александр Пак (45 кг), Андижоннинг «Сиёвуш»,»Аҳмадшоҳ» клубларидан Шоядбек Турғунов (55 кг), Азиз Юсуповлар (70 кг) қўлга киритишди.

Каратэнинг ката тури бўйича беллашувлар мусобақанинг «гултожи» бўлди. Бунда 9-10 ёшли спортчилар ичида Тошкентдаги РОУБЮ жамоаси аъзоси Никита Таранухин, 11-13 ёшлилар орасида пойтахтдаги «Каратэ» клуби тарбияланувчиси Отабек Қосимов ва 14-16 ёшда РОУБЮ каратэчиси Эрнест Ядгаровлар ғолиб бўлишди.

Шуниси қувонарлики, беллашувларда кўплаб жамоалардан қизлар ҳам иштирок этишди. Кумите тури бўйича 14-16 ёшлилар баҳсида 50 кгтача бўлган вазн тоифасида Тошкентдаги РОУБЮ жамоасидан Диана Кунахина, Андижоннинг «Аҳмадшоҳ» клуби вакили Феруза Жабборова, Қарши шаҳридан С.Каспулатовалар 1,2,3, ўрин эгалари бўлишди. 12 ёшли қизлар мусобақасида Тошкентнинг «Олимпия» клуби аъзоси Татьяна Кудашева олтин медаль эгаси бўлди. Андижонлик Зилола Қамрабовага кумуш медаль насиб этди. Тошкентдаги касаба уюшмалари клуби жамоаси аъзоси Дилноза Аҳмаджонова бронза билан кифояланди.

Ката тури бўйича 14-16 ёшли қизлар беллашувида ҳар учала ўрин пойтахтлик қизларга насиб этди. РОУБЮ талабаси Диана Кунахина биринчи, «Эркин» клуби аъзоси Камола Мирзабоева иккинчи ва «Пахтакор» клуби вакили А.Хоменка учинчи ўринларни қўлга киритишди.

Пойтахтимиздаги «Каратэ» клуби жамоаси умумжамоа ҳисобида бош соврин эгаси бўлди. «Фарғона» клуби иккинчи, «Олимпия» клуби жамоаси эса учинчи ўрин соҳиби бўлишди. Кумите тури бўйича ҳеч бир жамоа пойтахт клубларидан ўзиб кетолмади. Бунда «Каратэ» клуби вакиллари биринчи, «Олимпия»чилар иккинчи ва «Шарқ» клуби каратэчилари учинчи ўринларни эгаллашди. Қўлга киритилган натижаларга кўра «Олимпия» клуби биринчи даражали «Узбекистон кубоги» билан мукофотланди. Иккинчи ва учинчи кубоклар «Каратэ» ва РОУБЮ клубига топширилди.

Мусобақада ўз маҳоратларини юқори даражада намойиш этгани учун Тошкентдаги «Каратэ» клуби вакиллари Отабек Қосимов, (3 та олтин, 1 та кумуш медаль), Илҳом Каримов (3 та олтин), Пак Александр (2 та олтин) ва Дамир Гулиров (1 та олтин)лар махсус совғалар билан тақдирланишди.

ВЕЛОСПОРТ

Малайзиянинг Иппо шаҳрида велоспорт бўйича навбатдаги жаҳон чемпионати ўтказилди. Унда дунёнинг 34 давлатидан кучли спортчилар иштирок этишди. Узбекистон терма жамоаси умумжамоа ҳисобида тўртинчи ўринни эгаллади. Аёллар баҳсида 2 км. масофага шоссе пойгада Фотима Тампулини олтин медалга сазовор бўлди. Эркаклар пойгасида II Марказий Осиё ўйинлари иштирокчиси Энвер Сейтмеметов бронза медални қўлга киритди. Велотрик пойгасида ҳамюртларимиздан Андрей Тўйчиев учинчи, Қаҳрамон Мўминов олтинчи ўринларни эгаллашди.

Миробод туманидаги «Лиромус» хусусий фирмаси тугатилади.

Даъволар муддати бир ой. Тел: 76-22-27.

“ПГС” ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТАДИ:

Ресторанлар, кафе ва ошхоналарни, ишлаб чиқариш ва маиший биноларни шовқинсиз юқори самарали иситиш учун ҳар хил қувватдаги иситгичлар калориферлар.

Нархи 45000 сўмдан 50000 сўмгача.

Ташкилот ва корхоналардаги,шифохона,санаторийлардаги,дам олиш уйлари,меҳмонхоналардаги,спорт комплексларидаги ҳаммомларнинг САУНАлари учун махсус даволаш электр ускуналари.

Кичик нонвойхоналар \4 хилдаги: 160,80,32 ва 8 буханка нон пишириш қувватига эга\

Мурожаат учун манзил:
Тошкент шаҳри С.Раҳимов метро бекати.
Тел: (3712) 79-14-29, 79-38-54.

ТАШКИЛОТЛАР, ФИРМАЛАР РАҲБАРЛАРИ ВА ХУСУСИЙ ШАХСЛАР ДИҚҚАТИГА!

"Исттаъмир" \Ремтеплосеть\ давлат корхонаси Тошкент шаҳри ва Тошкент шаҳрига яқин жойлашган, Тошкент вилояти туманлари ҳудудида барча диаметрдаги эски иссиқлик тармоқларини янгилайди, янги шаҳобчаларни қуради. Шунингдек, қозонхоналарни монтаж қилади ва таъмирлайди. Барча зарур материаллар корхонада бор.Буюртмачиларнинг материаллари асосида ҳам иш олиб борилади.

Манзилимиз: Тошкент 100, Бобур кучаси,53,
/собиқ Фрунзе савдо маркази ёнида/
Телефонлар: 55-44-58,55-42-38.

Бош муҳаррир:
Саидакром САИДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф. МУЛЛАЖАНОВ, М. ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТУЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ҲОЖИҚУЛОВА,Х.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79. Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85-66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-82-18, Наманганда - 6-22-10, Самарқандда - 35-64-24, Фарғонада - 24-58-43, Урганчда - 6-03-40, Қаршида- 5-33-71.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» (собиқ «Правда Востока») кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи; 133; 134
Газетага 1994 йил 14 январда Узбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. ҳажми 2 босма табоқ